

Vuorimiehentie 5

2022

Rakennushistoriaselvitys

Espoo

ARK—BYROO

Tilaja: Senaatti-kiinteistöt

Tilajan edustaja: Marko Lassila, kiinteistökehityspäällikkö

/

Konsultti: Arkkitehtitoimisto Ark-byroo oy,
Työpajankatu 10 A 49, 00580 Helsinki,
info@arkbyroo.fi, www.arkbyroo.fi, +358 50 574 8710

/

Työryhmä:

Marianna Heikinheimo, TkT, arkkitehti SAFA, ohjaus
Heini Ynnilä, FT, arkeologi, projektin johto
Sanni Ruikka, arkkitehti SAFA
Eeva Rosenqvist, ark.yo, tutkija
Hanna Jaakonmäki, arkkitehti
Sami Heikinheimo, OTK, valokuvaus
Tanya Fahim, saavutettavuus

/

Etukannen kuva: Vuorimiehentie 5, VTT:n päärakennus kuvattuna 1975–1979. Aalto-yliopiston arkisto.

/

Suoritusajankohta: toukokuu-syyskuu 2022

Työ on luovutettu 30.9.2022.

/

ISBN:

978-952-368-101-9 (pdf)

/

© Arkkitehtitoimisto Ark-byroo oy

Asiasanat: Vuorimiehentie 5, rakennushistoriaselvitys, Otaniemi, VTT, Teknologian tutkimuskeskus, Valtion Teknillinen tutkimuskeskus, Kivimies, Markus Tavio, toimistoarkkitehtuuri, rakennushistoriaselvitys, RHS

Sisällys

1. JOHDANTO	2
1.1. Kohde	2
1.2. Tehtävä	3
1.3. Perustiedot	4
2. VUORIMIEHENTIE 5 OSANA OTANIEMÄÄ JA KIVIMIEHEN ALUETTA	6
2.1 Valtion teknillinen tutkimuskeskus VTT	6
2.2 Otaniemi-suunnitelma ja Kivimiehen laboratorioalue	8
2.3 Kaupunkikuva	11
3. UUDISRAKENNUS	12
3.1 Arkkitehti Markus Tavio	12
3.2 Suunnitteluperiaatteet ja tilaohjelma	14
3.3 Rakentaminen	16
3.4 Suunnitteluratkaisu	17
4. MYÖHEMMÄT VAIHEET	27
4.1 Muutokset 1975–2004	27
4.2 Peruskorjaukset 2004–2006 ja 2013	28
4.3 GTK ja MML käyttäjiksi 2019 sekä laajennus 2022	29
4.4 Muutoskaaviot	30
5. NYKYTILA	34
5.1 Ulkotilat	34
5.2 Pihapiiri	40
5.3 Sisätilat	44
6. VERTAILU	61
7. JOHTOPÄÄTÖKSET	63
LÄHTEET JA RAKENNUSLUVAT	65

1. Johdanto

1.1. Kohde

Selvitys kohdistuu Valtion tekniikan tutkimuskeskukselle, VTT:lle, vuonna 1975 rakennettuun päärakennukseen osoitteessa Vuorimiehentie 5. VTT kulkee nykyisin nimellä Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy. Espoossa, Otaniemen kaupunginosan Kivimiehen osa-alueella sijaitsevan rakennuksen on suunnitellut arkkitehti Markus Tavio. Rakennus on palvellut alkuperäisessä käyttötarkoituksessaan tutkimus- ja toimistorakennuksena tähän päivään saakka, vaikka toimija rakennuksen sisällä on vaihtunut.

Kivimiehen alue sijaitsee Aalto-yliopiston, entisen Teknillisen korkeakoulun kampuksen tuntumassa, muodostaen kuitenkin oman erityisen alueensa, jota rajaa Otaniementie, Vuorimiehentie ja Miestentie. Kivimiehen aluetta ja sen lähialueita on viime vuosina kehitetty erinäisten raidehankkeiden ja uudisrakennushankkeiden myötä, jotka liittyvät Otaniemen kampusalueen laajenmaan kehitykseen.

Teknillisen korkeakoulun kampuksen ja VTT:n laboratorioalueen rakentaminen alkoi 1949 Otaniemen alueen suunnittelukilpailun jälkeen. Otaniemen ja Kivimiehen toteutus eteni 1950–1970-lukujen aikana Alvar Aallon suunnitelmien mukaisesti. Vuorimiehentie 5 alueelle kaavailtiin rakennusta ensimmäisen kerran vasta 1968 aluesuunnitelmassa.

VTT:n päärakennus rakennettiin vaiheessa, jossa tutkimuskeskuksen hallinnollista rakennetta uudistettiin ja se irtautui TKK:sta. Rakennus toimi VTT:n käytössä 2000-luvun alkuun asti, jolloin rakennukseen alettiin suunnitella ensimmäistä peruskorjausta. Korjauksia suoritettiin 2004–2006 ja 2013. Vuonna 2005 viereiselle tontille Vuorimiehentie 3:een rakennettiin myös VTT:n Digitalo.

Peruskorjauksen jälkeen VTT:n toiminnot eivät kuitenkaan palautuneet täysimääräisesti rakennukseen. Rakennus on ollut välillä tyhjiään, ja vuodesta 2019 lähtien rakennuksessa on toiminut GTK:n, VTT:n ja Maanmittauslaitoksen yksikköjä, joita varten rakennukseen on tehty joitakin muutoksia ja laajennus. Samaan aikaan Kivimiehen alueen luonne on muuttunut. Tutkimustoiminta on selvästi vähentynyt, VTT on siirtynyt vähitellen pois alueelta ja alueella sijaitsee nyt useampi oppilaitosrakennus.

Vuorimiehentie 5 voidaan laskea tyypilliseksi 1970-luvun virasto- tai laboratoriorakennukseksi. Rakennus koostuu kahdesta tasakorkuisesta ja -kattoisesta, selkeämuotoisesta siivestä, joita yhdistää kapea nivelosa. Alueelle tyypilliseen tapaan rakennuksessa on punatiiliverhoilu, ja julkisivuissa on nauhaikkunat. Rakennuksen runko on rakennettu betonista. Sisäänkäyntiä on korostettu vetämällä se sisään ja sijoittamalla edustalle pylväikkö. Vastaavaa tehokeinona on käytetty muun muassa Teknillisen korkeakoulun päärakennuksen pääsisäänkäynnissä.

1.2 Tehtävä

Tämä rakennushistoriaselvitys on tehty Senaatti-kiinteistöjen toimeksiannosta palvelemaan alueella vireillä olevaa asemakaavoitusta ja selvittämään rakennuksen kaupunkikuvallinen asema ja historiallinen rooli osana Otaniemeä ja Kivimiehen aluetta. Työssä kuvataan myös rakennuksen toiminnallinen historia. Työn pohjalta arvioidaan rakennuksen suojelutarve.

Kivimiehen alueelle kohdistuu tarvetta täydennysrakentamiseen alueen sijoituessa eri liikennemuotojen solmukohdaksi Keilaniemen ja Otaniementien välissä. Tavoitteena on monipuolistaa alueen käyttöä ja rakentaa uusi asuinalue Kivimiehen alueen eteläosaan. Asemakaavan muutoshanke on vireillä.

Työn lähtökohtana on käytetty Ark-byroon vuonna 2017 laatimaa kulttuuriympäristöselvitystä, jossa tarkasteltiin Kivimiehen rakennusten muodostamaa kokonaisuutta ja alueen suhdetta Otaniemeen.¹

Työhön on sisältynyt arkisto- ja kirjallisuustutkimusta, kenttätyötä ja eri lähteistä peräisin olevan tiedon yhdistämistä ja analysointia. Käytetyt lähteet käyvät ilmi lähdeluettelosta ja tekstissä on käytetty viitteitä. Kohteessa on tehty kesäkuussa 2022 sisä- ja ulkotilojen katselmuksia, joiden muistiinpanot on kirjattu raporttiin. Rakennus ja piha-alueet on myös dokumentoitu valokuvaamalla.

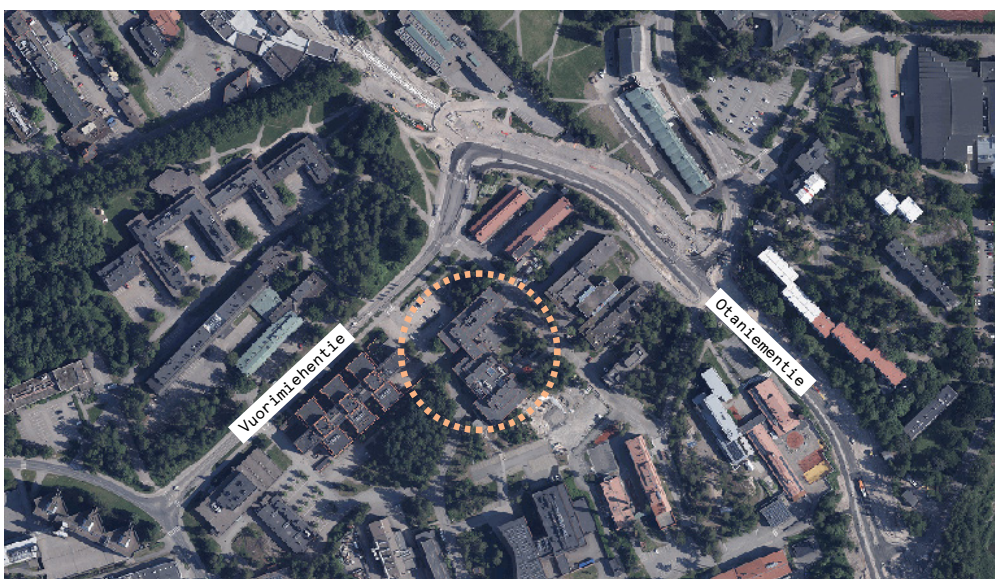
¹ Ark-byroo 2017.

Valokuvien ottopaikat on merkitty pohjakaavioihin.

Tärkeimpiä arkistolähteitä olivat valokuvien ja rakennusaikaisten asiakirjojen osalta Teknologian tutkimuskeskuksen VTT:n arkisto (VTT) sekä rakennuslupapiirustusten lähteenä Espoon rakennusvalvonnan arkisto (ERVV). Kiitämme tutkimusavusta VTT:n arkistohoitajaa Pirjo Koposta.

VTT:n päätöksentekodokumentit oli siirretty vuonna 2016 Kansallisarkistoon, mikä vaikeutti huomattavasti päätöksenteosta saatavan tiedon löytämistä. Lisäksi VTT:n sisäinen, sähköinen arkisto oli lakannut toimimasta, jolloin paljon arkistotietoa oli kadonnut.

Selvityksen ensimmäisessä luvussa esitellään rakennuksen perustiedot. Luvussa kaksi kuvataan kohteen liittyminen Otaniemen Kivimiehen alueeseen ja kaupunkikuvaan sekä esitellään alkuperäisen käyttäjän, Valtion Teknillisen tutkimuslaitos VTT:n, taustaa ja historiaa. Kolmannessa luvussa esitellään rakennuksen suunnittelusta vastannut arkkitehti Tavio, rakentamista ja suunnitteluratkaisua. Luvussa neljä käydään läpi kohteen tärkeimmät muutokset. Viides osa kuvaa rakennuksen ja pihapiirin nykytilaa. Luvussa kuvataan tilaratkaisuja ja säilyneisyyttä. Luvussa kuusi on yhteenveto, jossa esitellään työn aikana syntynyt näkemys kohteen ominaispiirteistä ja kaupunkikuvallisesta asemasta. Työn lopussa on lähdeluettelo ja liitteenä rakennuslupakronologia.

← Kohteen sijainti Otaniemen kaupunkirakenteessa vuonna 2021. EKP.

1.3. Perustiedot

VUORIMIEHENTIE 5

Rakennettu: 1975

Rakennuttaja: Rakennushallitus

Arkkitehtipääsuunnittelu:

Arkkitehtitoimisto Markus Tavio Ky

Rakennesuunnittelu: Insinööritoimisto

Hedvall & Pietiläinen

LVI-suunnittelu: Insinööritoimisto Sassi & Co

Sähkösuunnittelu: Insinööritoimisto Risto Mäenpää

Pääurakoitsija: Rakennusliike Korolainen Oy

Osoite: Vuorimiehentie 5, 02150 Espoo

Kiinteistötunnus: 49-10-14-7

Kaupunginosa: 10. Otaniemi

Kortteli: 10014

Tontti: 5

Pysyvä rakennustunnus: 101572385J

LAAJUUSTIETOJA:

Kerrosala yhteensä: 8 046 m²

Bruttoala yhteensä: 9 263 m²

Tontin koko: 91 552 m²

Kerroksia: Kolme kerrosta sekä kellari ja ullakko.

RAKENNUSVAIHEET:

1975 uudisrakennus.

2004–2006 peruskorjaus

2013 peruskorjaus

2018 muutostyö

2020–2022 laajennus

KÄYTTÖHISTORIA:

1975–2019 VTT

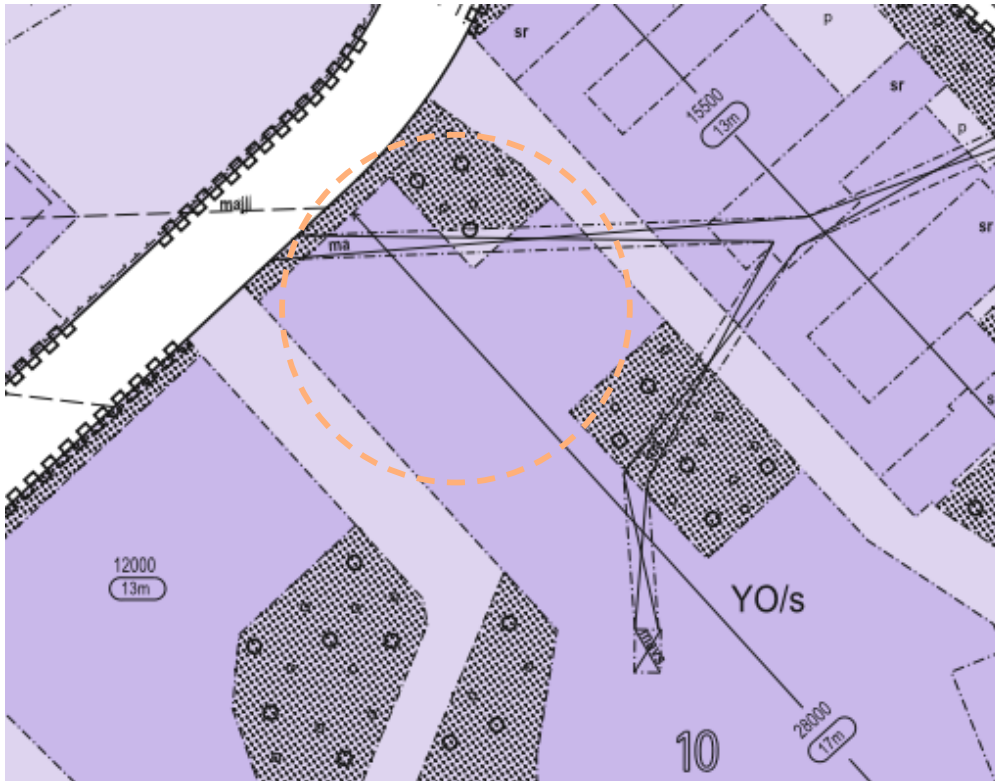
2019 alkaen GTK, Maanmittauslaitos ja VTT

OMISTUS:

1975– Suomen valtio / Senaatti-kiinteistöt

↓ Vuorimiehentie 5 kesäkuussa vuonna 2022 kuvattuna.

← Asemakaavaote ajantasa-ase-kaavasta, jossa osoitettu Kohteen sijainti.

ASEMAKAAVATILANNE

Tontilla on voimassa 5.4.2004 vahvistettu asemakaava AK 10:42. Kiinteistö on merkitty opetus- ja tutkimustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueeksi, jolla ympäristön luonne säilytetään (YO/s). Alueella sallitaan opetus- ja tutkimustoimintaan liittyvä pienimuotoinen tuotantotoiminta. Laboratorioita ja työhuoneita saa sijoittaa osaksi tai kokonaan maanpinnan alapuolella olevaan tilaan. Rakennusten ympärillä sijaitseva luonnonmukaisena puistometsänä oleva viheralue ja alueen avokalliot tulee säilyttää. Ajo pysäköintialueille ja rakennusten huoltoajo tukee järjestää alueen kautta siten, että arvokas puusto säilyy. Korttelialueelle saa rakentaa asuntoja vain kiinteistönhoidon kannalta välttämätöntä henkilökuntaa varten. Rakennusten pääasiallisena julkisivumateriaalina tulee olla punatiili. Uudisrakennusten tulee julkisivumateriaalin, muodon, värityksen ja jäsentelyn suhteen olla sopusoinnussa olevien rakennusten kanssa.²

AIKAISEMMAT ASEMAKAAVAT

AK 10:32, vahvistettu 7.10.1999.
 AK 10:14, vahvistettu 23.10.1984.
 AK 10:9, vahvistettu 9.12.1981.

RAKENNUSSUOJELU

Rakennusta ei ole suojeltu asemakaavamerkinnällä. Samassa vuoden 2004 asemakaavassa Kivimiehen alueen monia muita 1950–1970-luvuilla rakennettuja rakennuksia on suojeltu sr-suojelumerkinnällä.

Rakennus kuuluu osana Kivimiehen aluetta Otaniemen kampusalueen valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöalueeseen (RKY). Otaniemi on aikansa laajin korkeakoulu, tutkimus- ja asuinalue. Teknillisen korkeakoulun ja Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen laitos- ja asuntoalueiden asemakaavaa pidetään yhtenä arkkitehti Alvar Aallon onnistuneimmista töistä. Kaavalle ominaista on maaston muotojen hyväksikäyttö, avoimet ja laajat viheralueet, joiden lomaan aluetta leimaavat laitosrakennukset on sijoiteltu väljästi ja ryhmitelty monipuolisesti. Rakennuksia yhdistää niiden julkisivujen punatiiliarkkitehtuuri.³ Myös Espoon yleiskaavassa *Espoon eteläosien yleiskaava 2030* Kivimiehen alue on merkitty osaksi kaupunkikuvallisesti arvokasta aluetta.⁴

² Ajantasa-asekaava AK 10:42. EKK.

³ RKY, 2009a

⁴ Espoon eteläosien yleiskaava 2030, 2008.

2. Vuorimiehentie 5 osana Otaniemeä ja Kivimiehen aluetta

2.1 Valtion teknillinen tutkimuskeskus VTT

Nykyinen Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy oli kohderakennuksen rakentumisen aikaan nimeltään Valtion Teknillinen tutkimuskeskus. Alkun perin VTT kulki nimellä Valtion Teknillinen tutkimuslaitos, joka perustettiin vuonna 1942. VTT:n historian voidaan katsoa ulottuvan kuitenkin 1800-luvun loppupuolelle. VTT:n alku sijaitsee Helsingin Hietalahdessa, johon perustettiin sen ensimmäiset tutkimuslaitokset sitomaan se tiiviisti vieressä sijaitsevan Teknillisen korkeakoulun (TKK) toimintaan. Aiemmin korkeakoulun yhteydessä toiminut aineenkoetuslaitos ei pysynyt teollisuuden ja kotitalouksien kiihtyvän kehityksen perässä, ja jälkeenjäämiseen vastattiin perustamalla uusi tutkimuskeskus. VTT perustettiin harjoittamaan tutkimustoimintaa tieteellisessä ja yleishyödyllisessä tarkoituksessa.⁵ Tutkimus- ja kehitystoimintaa tarvittiin etenkin sota-ajan tarpeisiin ja sen jälkeisellä jälleenrakennusaikakaudella.⁶

VTT:n ensimmäinen päärakennus valmistui heti syksyllä 1942 Lönnrotinkatu 37:n tontille. Uudet,

aiempaa laajemmat toimitilat tarjosivat selvästi enemmän tilaa toimia. Rakennus oli kuitenkin heti alusta alkaen liian pieni nopeasti kehittyvälle tutkimustoiminnalle, ja osa toiminnasta jouduttiin sijoittamaan samalla tontilla sijainneeseen vanhaan venäläiseen sotasairaalaan sekä korttelin Kalevankadun puoleisella sivulla sijaitsevaan rakennukseen. Laajennussuunnitelmia esitettiin jo vuonna 1945. Valtio osti lopulta Otaniemen kartanoalueen ympäristöineen vuonna 1949, tarkoituksenaan rakennuttaa sinne uudet tilat VTT:n ja TKK:n opetus- ja tutkimustoiminnalle.

Otaniemen suunnittelu ja rakentaminen etenivät hitaasti. Syynä hitauteen oli rahoituksen puute sotakorvauksien ja jälleenrakentamisen aikana. Otaniemi-hankkeen ensimmäiset toteutuneet rakennukset sijaitsivat Teekkarikylässä. Teknillisen korkeakoulun ensimmäinen rakennus valmistui vuonna 1954, ja korkeakoulun rakentamishjelma jatkui tasaisesti vuoteen 1977.⁷ VTT:n rakentaminen sai odottaa.

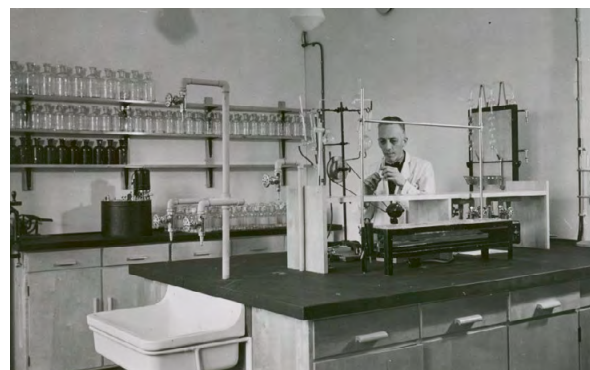
5 Michelsen 1993, 29 ja 83–84

6 Michelsen, 1993, 98 ja 104

7 A-konsultit et al. 1994, 98.

↑ VTT:n hallituksen istuntohuone Helsingin Hietalahdessa, osoitteessa Lönnrotinkatu 37. Ajoitus 1942–1946. Aalto-yliopiston arkisto, Valokuva Oy Kolmio.

↑ VTT:n laboratoriotila Helsingin Hietalahdessa, Lönnrotin kadulla. Ajoitus 1942–1946. Aalto-yliopiston arkisto, Valokuva Oy Kolmio.

↑ VTT:n ensimmäinen päärakennus Hietalahdessa Helsingissä. Tilat kävivät VTT:n toiminnalle liian ahtaiksi. 1942–1946 Foto Roos. Aalto-yliopiston arkisto.

Vuoriteknilinen laboratorio valmistui Kivimieheen vuonna 1955, jonka jälkeen Kivimieheen rakennettiin vain pienehköjä laboratorioita vuoteen 1966 asti. VTT laati vuonna 1957 suunnitelman rakentamisen etenemisestä Otaniemessä 1970-luvulle asti. Ohjelman mukaan laboratoriorakentamisen jälkeen vuosina 1965–1966 rakennettaisiin VTT:lle myös hallinnollisen osaston rakennus. Ohjelman toteutuminen kuitenkin viivästyi selkeästi, kun valtio kuitenkin keskittyi Otaniemi-hankeen hitaasti edetessä korkeakoulurakentamiseen.

Vähitellen VTT:n rakennuksille saatiin rahoitus ja uusia laboratorioita rakennettiin Otaniemeen 1960- ja 1970-luvuilla.⁸ Otaniemi-hanke valmistui lopullisesti VTT:n osalta vuonna 1975 päärakennuksen valmistuessa. Lisätila tuli tarpeeseen VTT:n kasvun myötä. 1960-luvulla se nousi Suomen suurimmaksi tutkimuslaitokseksi, jolla oli 26 laboratorioita ja joka työllisti yli 400 tutkijaa.⁹

⁸ Michelsen, 1993, 193–200

⁹ Michelsen, 1993, 320 ja 248

Päärakennuksen valmistuminen 1970-luvulla liittyi myös tutkimuskeskuksen organisaatiomallin muutoksiin. VTT irtautui historiallisesta siteestään Teknilliseen korkeakouluun, kun korkeakoululaitosta uudistettiin. VTT jäi kauppa- ja teollisuusministeriön alaisuuteen, kun TKK siirtyi opetusministeriön alaisuuteen. Uusi rooli merkitsi sitä, että VTT joutui huolehtimaan itse aiemmin korkeakoululle ohjatuista tehtävistä. VTT:n tuli muodostaa itse suhteensa teollisuuteen, korkeakouluihin ja tutkimusyksiköihin. Itsenäisen organisaation syntyessä myös sen hallintojärjestelmää kehitettiin.¹⁰

¹⁰ Michelsen, 1993, 313–323

2.2 Otaniemi-suunnitelma ja Kivimiehen laboratorioalue

Otaniemen suunnittelusta TKK:n ja VTT:n toimitiloille järjestettiin heti muutospäätöksen jälkeen vuonna 1949 suunnittelukilpailu. Kilpailun voitti Alvar Aallon ehdotus *Ave Alma Mater, morituri te salutant*. Ehdotuksen perusteella Alvar Aalto laati alueelle myös maankäyttösuunnitelmat vuosina 1949 ja 1956. Otaniemi-hankkeelle perustettiin Otaniemen hoitokunta vastaamaan sen suunnittelusta, rakentamisesta ja hoidosta.¹¹

Ehdotuksessa esiintyy myös ensimmäisiä Kivimiehen alueen luonnoksia. Jo ensimmäisissä luonnoksissa alue oli suunnattu tutkimuslaitoksille. Rakennukset oli sijoitettu vapaasti luontoa ja maastonmuotoja kunnioittaen Aallon metsäkampusajatuksen mukaisesti. Kadut eivät muodosta suunnitelmassa selkeitä rajoja, vaan viheralueiden väliin muodostuu polkuverkkoja ja raitteja.¹² Vuorimiehentie 5:n rakennusta ei kuitenkaan esiinny edes viitteellisesti ensimmäisissä luonnoksissa tai suunnitelmissa. Suunnitelmassa

korostuvat myöhemmin Metallimiehenkujalle rakennetut laboratoriorakennukset. Vuoden 1953 suunnitelmassa tontin alueelle on luonnosteltu äänitekniikan laboratorio ja koekenttä sekä vuoden 1962 suunnitelmissa katu.¹³

Vasta Alvar Aallon viimeisessä, vuonna 1968 laaditussa maankäyttösuunnitelmassa Vuorimiehentie 5:n kohdalla näkyy hahmotelma, joka muistuttaa L-kirjaimen muodoltaan toteutettua VTT:n päärakennusta. Myö s Vuorimiehen tien muoto katuna alkoi muodostua vuoden 1968 suunnitelmassa nykyiselleen.¹⁴ Kuitenkin Alvar Aallon laatimassa vuoden 1970 kaavasunnitelmassa tontin läpi kulkee taas tie.¹⁵

Otaniemeä rakennettaessa Espoo oli maalaiskunta, jossa rakentamista ei ohjattu kaavoituksella. Kaavoja ja rakennuslupia ei tuohon aikaan vaadittu ylipäätään valtion omistamille alueille. Kauppalaksi muututtuaan Espoossa laadittiin kaavoja Kivimieheen 1969 ja 1971,

11 A-konsultit et al., 1994, 95 ja 96

12 A-konsultit et al., 1994, 102

13 Maankäyttösuunnitelma 1953 ja maankäyttösuunnitelma 1962. AAS.

14 Arkkitehtitoimisto Livady ja Maisema-arkkitehti MM, 2014, 58–59

15 Kaavasunnitelma 1970. AAS.

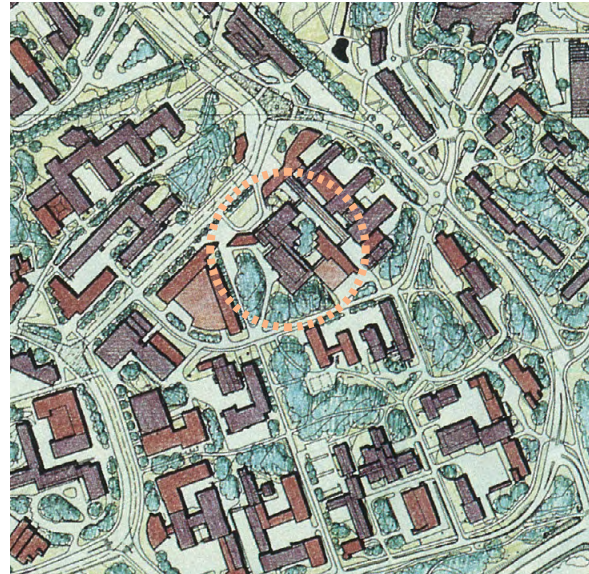
↑ Rakennus ei kuulunut Alvar Aallon alkuperäiseen suunnitelmaan, ja tontin läpi kulki suunnitelmassa 1956 katu. AAS.

↑ Alvar Aallon maankäyttösuunnitelmassa vuonna 1968 katu oli muodostunut toteutuneen kaltaiseksi, ja tontille oli luonnosteltu rakennus. AAS.

↑ Alueen ensimmäinen asemakaava vahvistettiin vuonna 1981. Espoon kaupunkitekniikan keskus

↑ Vuoden 1994 maankäyttösuunnitelmassa Kivimiehen aluetta tiivistettiin ja päärakennuksen julkisivua halettiin kohentaa arvokkaammaksi ja julkisemmaksi.

mutta sisäministeriö ei vahvistanut niitä. Otaniemen hoitokunta katsoi, että kaavat poikkesivat liian paljon aiemmista suunnitelmista. Espoon muuttuessa 1972 kaupungiksi kaavoitukseen liittyvät vaatimukset kasvoivat. Kaavojen vahvistamattomuuden takia rakentamisessa turvaututtiin poikkeuslupiin. Ensimmäinen vahvistettu asemakaava Vuorimiehentie 5 kortteliin laadittiin vuonna 1981.¹⁶ Kaavassa jo rakennetun päärakennuksen tontille osoitettiin toteutunutta runsaasti enemmän rakennusala.

1990-luvulla haluttiin selvittää Otaniemen tiivistämismahdollisuuksia. Vuoden 1994 maankäyttösuunnitelman laativat yhdessä A-konsultit, LT-konsultit ja Arkkitehdit Paunila & Rautamäki. Kivimiehen alueella erityisesti alueen tieverkostoa haluttiin saada selkeämmäksi lisäämättä läpikulkuliikennettä. Maankäyttösuunnitelmassa vuodelta 1994 kohderakennuksen tontille esitettiin merkittäviä muutoksia. Rakennuksen kaakkoispuolelle merkittiin lähes siinä kiinni olevaa toista L-kirjaimen muotoista rakennusta. Tällöin rakennusten väliin olisi muodostunut sisäpiha. Myös rakennuksen luoteispuolelle kaavailtiin pienempää laajennussiipeä. Suunnitelman tarkoitus oli korostaa VTT:tä kaupunkimaisemassa ja luoda tilallinen akseli TTK:n ja VTT:n välille. Päärakennuksesta haluttiin tehdä

¹⁶ Arkkitehtitoimisto Livady ja Maisema-arkkitehti MM, 2014, 35–36 ja 59; AK. 10:9, 1981.

arvokkaampi ja julkisempi.¹⁷ Myös ympäröiville tonteille ehdotettiin lisärakennuksia. Suunnitelman mukaisia täydennyksiä toteutettiin vähäisesti, mutta suunnitelman voidaan nähdä ohjanneen alueen myöhempää täydentymistä. Esimerkiksi kohderakennuksen länsipuolinen VTT:n Digitalo osoitteessa Vuorimiehentie 3 rakennettiin vuonna 2005 paikalle, johon vuoden 1994 suunnitelmassa ehdotettiin merkittävää täydentävää rakentamista.

2010-luvulla Otaniemessä käynnistettiin paljon uusia rakennushankkeita, jotka ovat muuttaneet Otaniemen rakennetta. Täydennysrakentamisen myötä Otaniemen painopiste on siirtynyt yhä enemmän Korkeakoulunaukion ympäristöön. Alueesta on tullut solmukohta niin liikenteen, palveluiden kuin kampuustoiminnankin kannalta. Erityisesti vuonna 2018 valmistunut Metrokortteli sekä Länsimetro ovat vaikuttaneet painopisteen siirtymiseen. Metrokortteli pitää sisällään Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulun päärakennuksen Väreen, kauppakeskus A Blocin sekä Kauppakorkeakoulun uuden rakennuksen. Väreen ja Kandidaattikeskuksen (entinen TTK:n päärakennus) väliin muokkautui uudenlainen Korkeakouluaukio.

Solmukohdan ympärillä käynnistyy myös uusia suuria rakennushankkeita. Otaniemen muutoshankkeissa Otaniemestä suunnitellaan tiiviimpää kaupunkiympäristöä, joka on paremmin

¹⁷ A-konsultit et al. 1994

yhteydessä myös ympäröiviin alueisiin. Espoon Keilaniemen ja Helsingin Itäkeskuksen välille on rakenteilla pikaraitiotie Raide-Jokeri. Biologin ja Meritekniikan alueelle esitettiin Otaniemen Tietokorttelit -arkkitehtuurikilpailussa yhteensä 95 000 k-m² uutta rakentamista. Arkkitehtuurikilpailun voittaja valittiin vuonna 2022.¹⁸ Myös Kemistin kortteliin suunnitellaan uutta rakentamista 38 000 k-m², ja siitä järjestettiin kilpailu, joka ratkesi vuonna 2017.¹⁹ Kivimiehen käynnissä olevassa asemakaavahankkeessa Otaniemessä suunnitellaan yhdistettävän tiiviimmin kiinni Keilaniemeen, johon suunnitellaan myös huomattavaa määrää uudisrakentamista.

Kehityshankkeiden myötä Otaniemen toiminnallinen rakenne on myös murroksessa.

Otaniemi toimi pitkälti 2010-luvulle asti täysin kampusalueena Teknillisen korkeakoulun käytössä. Aalto-yliopiston syntymisen myötä kampusta alkoivat käyttämään myös Teknilliseen korkeakouluun yhdistyneet Kauppakorkeakoulu ja Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu. Otaniemessä on 2020-luvulla useampia lukioita, ostoskeskus, Espoon oikeustalo ja päiväkotia. Uudet hankkeet tuovat alueelle huomattavan määrän uutta asuinrakentamista. Uudet liikenneyhteydet ovat myös tehneet kampusalueesta helpommin saavutettavan. VTT jatkaa toimintaansa alueella, mutta hajanaisemmin sijoiteltuna.

¹⁸ Suomen Arkkitehtiliitto ry. 2022

¹⁹ Senaatti-kiinteistöt N.d.

↑ Otaniemeen kohdistuu suuria kehityshankkeita. Kuvassa on yhdistetty muun muassa Kemistin ja Biologin korttelien, Kivimiehen alueen, Keilaniemen ja Otakaaren alustavia viitesuunnitelmia. Kivimiehen alueella täydennysrakentamisen on suunniteltu kohdistuvan alueen eteläosiin. Vuorimiehentie 5 ympyröity kuvaan. Kuva on tehty Senaatti-kiinteistöjen ja Aalto-yliopistokiinteistöjen toimeksiannosta, tekijöinä arkkitehtitoimisto A-konsultit ja Tietoa, 2018.

2.3 Kaupunkikuva

Otaniemen alkuperäisiä suunnitteluperiaatteita on sovellettu alueella tähän päivään saakka. Alueen rakennuksia leimaavat yhä julkisivujen yhtenäinen materiaali, punatiili, ja julkisivua rytmittävät tummansävyiset vaakasuuntaiset nauhaikkunat. Rakennukset jäävät korkeudeltaan myös latvuston alapuolelle. Katutilan luonne on kuitenkin muuttunut kaupunkimaisemmaksi, ja toiminnot Kivimiehessä ovat sekoittuneet modernistisen ajatuksen vastaisesti. Alvar Aallon alkuperäinen ajatus Otaniemelle oli tehdä alueesta modernistinen metsäkampus, jossa Kivimiehen alue olisi tutkimus- ja laboratorioaluetta.

Vuorimiehentien luonne on muuttunut kaupunkimaisemmaksi. Vuonna 2005 rakennetun Vuorimiehentie 3:n rakennuksen myötä kadun rakennukset ovat tulleet lähemmäs katulinjaa. Tuomo Siitosen suunnitteleman VTT:n Digitalon paikalta purettiin sisäänvedetty kolmikerroksinen keskusautotallin rakennus. Vuorimiehentie 5 on nykyisin kadun eteläpuolen rakennuksista ainoa sisäänvedetty rakennus. Vuorimiehentien pohjoispuolen ilme Kemistin alueella on edelleen väljempi ja metsäisempi, mutta myös tälle alueelle kohdistuu täydennyssuunnitelmia, jotka toteutuessaan muuttavat kaupunkikuvaa yhä urbaanimmaksi.

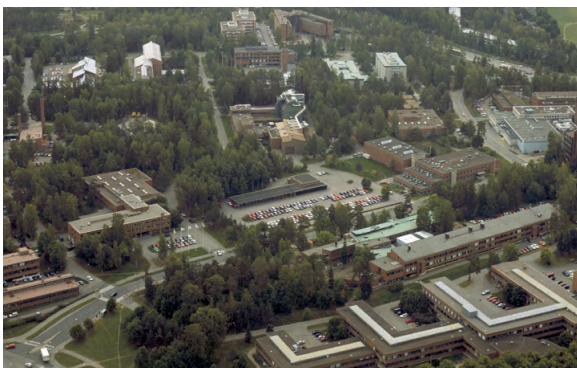
Metallimiehenkujan osalta katunäkymät ovat muuttuneet suhteellisen vähäisesti. Kivimiehentie 3:n VTT:n Ydinturvallisuustalo (SARC Arkkitehdit, 2016), Lämpömiehenkuja 2:n laajennus (2019) ja

selvityksen kohteen, Vuorimiehentie 5:n, laajennus (2021) ovat hieman tiivistäneet katukuvaa. Katutila on kuitenkin säilynyt ilmeeltään matalana ja puustoisena. Uudet rakennukset ovat tuoneet alueelle myös modernimpaa julkisivukasittelystä, joka on kuitenkin Otaniemeen sovitettua tiiliarkkitehtuuria.

Myös Kivimiehentien katunäkymä on muuttunut VTT:n Ydinturvallisuustalon ja kohderakennuksen laajennuksen myötä. Rakennusten väliin jäävä tila on avointa ja pitkälti parkkikenttäkäytössä. Katunäkymiin kuuluvat oleellisesti myös metsäiset alueet ja puistikot, joita on edelleen alueella runsaasti. Muutettujen alueiden metsäisyyttä on pyritty lisäämään istutuksilla. Vuorimiehentie 3:n takana on tiheää ja jäsentelemättömämpää kasvillisuutta.

Kivimiehen tutkimuskäyttö on selvästi vähentynyt ja toimintojen monipuolistuminen näkyy myös katukuvassa. Alueella toimivat yhä esimerkiksi Aalto-yliopisto, VTT, GTK ja MML, mutta rakennuksia on muutettu myös esimerkiksi päiväkotij- ja koulurakennuksiksi. Lämpömiehenkuja 2 entisessä laboratoriossa sijaitsee nykyisin Kivimiehen koulu ja päiväkoti ja osoitteessa Tekniikantie 3 Haukilahden lukio. Vanhoja tutkimuslaitostiloja on otettu myös pienteollisuuden käyttöön esimerkiksi pienpanimoiksi. Uudet toiminnot ovat muuttaneet katutilaa eläväisemmäksi, mutta modernistinen ajatus toimintojen eriyttämisestä on hälventynyt.

↓ Viistoilmakuva kaupunkikuvasta ennen vuoden 2005 VTT Digitaloa ja 2019 Ydinturvallisuustaloa. N.d. VTT.

→ Kivimies on muuttunut tiiviimmäksi ja kaupunkimaisemmaksi. 2021. EKP.

3. Uudisrakennus

3.1 Arkkitehti Markus Tavio

↑ Arkkitehti Markus Tavio vuoden 1965
Diplomi-insinöörit ja arkkitehdit
-matrikelissa. TFIF ja SKS.

↑ Arkkitehti Markus Tavion suunnittelema hotelli Kalastajatorpan laajennus
Helsingin Munkkiniemessä. SKY-FOTO Möller 1969–1974, HKM.

Rakennuksen on suunnitellut arkkitehti Markus Tavio. Markus Davidsson, myöhemmin Tavio, syntyi vuonna 1911. Valmistuttuaan arkkitehdiksi Teknillisestä korkeakoulusta vuonna 1938 hän työskenteli eri toimistoissa ja Rakennushallituksen suunnitteluosaston arkkitehtina 1938–1939. Tavio työskenteli muun muassa Alvar Aallon johdolla Rovaniemen jälleerakennussuunnitelman kanssa 1944–45. Lopulta hän perusti oman toimiston sodan jälkeen vuonna 1944. Tavio menestyi 1940-luvulla arkkitehtikilpailuissa, ja sai kilpailujen kautta ensimmäiset tärkeimmät tilauksensa.²⁰

Erityisen ansioitunut Tavio on arkipäiväisen arkkitehtuurin suunnittelussa. Tavion

²⁰ Hautajärvi, 2014, 38; Jorma Multala, puhelinkeskustelu 17.6.2019; SKS & TFIF, 1956, 854; Jetsonen, 2002

asuntosuunnittelun keskeisimpiä näytteitä ovat hänen Espoon Tapiolaan suunnittelemat asuinkerrostalot. Tavio suunnitteli Tapiolaan muun muassa vuonna 1954 valmistuneen As. Oy Viisikon ja As. Oy Menninkäisen, 1955 valmistuneen As. Oy Otsonkallion, 1958 Naavakallion ja 1959 Rahkarinteen, 1960 As. Oy Sammalpirtin ja As. Oy Kelokallion.²¹

Tapiolan lisäksi Tavio suunnitteli useita asuinrakennuksia Helsingin Puotilaan. Puotilaan hän suunnitteli yhteensä neljä korttelia 1960-luvulla.²² Lisäksi Tavio on suunnitellut asuinrakennuksia Helsingin Pohjois-Haagaan, Pajamäkeen, Herttoniemeen ja Munkkivuoreen, sekä

²¹ Jetsonen, 2002

²² HKM, 2014, 19

↑ Tavion suunnittelema Meilahden kirkko on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä, RKY-alueetta. Roos 1960–1963. Museovirasto.

↑ Markus Tavio suunnitteli Tapiolaan useita asuinrakennuksia. Kuvassa As Oy Otsonkallio 1956–1960. Caj Bremer. KAMU Espoon kaupungin museo ja Asuntosäätiö.

rivitalokohteita Espoon Westendiin ja Matinkylään.²³

Asuinrakennusten lisäksi Tavio suunnitteli julkisia rakennuksia. Niistä tunnetuimpana työnä voidaan pitää hänen 1945 kilpailun voittanutta ja vuonna 1954 toteutettua Meilahden kirkkoa. Meilahden kirkkoa ja viereistä koulua pidetään 1950-luvun alun kaupunkirakennustaiteellisesti korkeatasoisena kokonaisuutena. Vuoden 1953 Suomi rakentaa -näyttelyn luettelossa arvioidaan kirkossa pyrityn löytämään rehellisellä muutokielellä ratkaisu nykyaikaiselle kaupunkikirkolle. Kirkon seinät on rakennettu keltaisesta tiilestä ja sen lattia mustasta liuskekivestä. Kaupunkinäkyvässä korostuu kirkon kellotorni.²⁴ Muita Tavion suunnittelema julkisia rakennuksia ovat Suomen Pankin rakennus ja Keskuskuja Oy:n liiketalo Joensuussa vuodelta 1950²⁵, Jyväskylän seurakuntatalo 1950-luvun lopulta, Kokkolan kauppaseuratalo 1960-luvun alusta ja osa Helsingin Munkkiniemen hotelli Kalastajatorpan laajennus vuodelta 1969²⁶.

Markus Tavio suunnitteli Vuorimiehentie 5:n uransa loppuvaiheessa. Hän kuoli pian rakennuksen valmistumisen jälkeen 18. helmikuuta 1978. Markus Tavion kuoleman jälkeen toimisto siirtyi Markus

Tavion pojan, Ilkka Tavion johdettavaksi. Samalla toimisto sai uuden nimen, Arkkitehdit Tavio & Co. Toimisto jatkoi perustajansa jalanjäljillä suunnittelemalla rakennuksia Otaniemeen. Arkkitehdit Tavio & Co suunnittelema rakennuksia Otaniemessä ovat muun muassa Sähkötalo 1 1985, VTT:n bio- ja elintarviketekniikan rakennuksen laajennus kahdessa vaiheessa 1979–1981 sekä VTT:n rakennustekniikan rakennuksen laajennus 1983. Arkkitehdit Tavio & Co lopetti toimintansa 2005 Ilkka Tavion kuoltua.²⁷

Tavion suunnittelema rakennuksia yhdistää niiden vähäeleisyys ja ihmisen mittakaavan huomioiminen, pyrkimys ajattomuuteen ja käytännöllisyyden huomioon ottaminen. VTT:n päärakennuksen voidaan katsoa toteuttavan näitä periaatteita, vaikka se valmistui Tavion keskeisimpiä töitä huomattavasti myöhemmin.

²⁷ Jorma Multala, puhelinkeskustelu 17.6.2019.

²³ SKS & TFIF, 1956, 854

²⁴ RKY, 2009b

²⁵ SKS & TFIF, 1956, 854

²⁶ HKM, 2003–2005

3.2 Suunnitteluperiaatteet ja tilaohjelma

VTT:n uuden päärakennuksen suunnittelu aloitettiin jo 1950-luvun lopulla ja rakennus mainitaan VTT:n vuoden 1957 rakennusohjelmassa.²⁸ Varsinainen tarkempi toteutussuunnittelu alkoi kuitenkin vasta 1970-luvulla. Päärakennuksen rakentamista pidettiin pitkän odotuksen jälkeen kiireellisenä. Helsingissä toimi enää harva VTT:n laboratorioista, joten päärakennus oli saatava toimitilojen luo Otaniemeen. Organisaatorakenteen muutokseen liittyvät haasteet edelleen pitkittivät rakennuksen toteuttamisprosessin käynnistämistä.²⁹

Valtiovarainministeriön järjestelyosaston kirjelmässä vuonna 1968 osoitettiin päärakennukselle tontti, jolle rakennus myös lopulta sijoitettiin. Tonttia pidettiin oikeana sijaintina suhteessa sekä VTT:n laboratorioihin että TKK:n päärakennukseen. Myös rakennuksen perustusten rakentamisen maastoon katsottiin olevan sopivaa VTT:n päärakennukselle.³⁰

VTT laati vuonna 1970 huonetilaohjelman uudelle päärakennukselleen. Huonetilaohjelmassa kuvataan yksityiskohtaisesti rakennuksen eri osastojen tilantarvetta ja niiden pohjaksi tehtyjä selvityksiä ja kaavioita. Tilaohjelmassa rakennukseen katsottiin tarvittavan johtamistilojen lisäksi yleistä toimistotilaa, ATK-keskus, informaatio-osasto, ruokala, koulutus- ja kongressitilaa, tilaa muiden laboratorioiden käyttöön, arkisto- ja varastotilaa, sekä puhelinkekus. Näistä eniten tilaa ajateltiin ATK-keskukselle, 1 055 m² ja informaatiopalveluosastolle, 1 532 m².

Huonetilaohjelmassa rakennus mitoitettiin hyötypinta-alaltaan 5 650 m² kokoiseksi, mikä tarkoitti tilavuudeltaan 28 000 m³ kokoista rakennusta.³¹ Rakennuksen kokonaiskustannusarvio vuonna 1974 oli 16 miljoonaa markkaa.³²

Rakennuksen suunnitteluvaiheessa korostettiin sen monikäyttöisyyttä ja muunneltavuutta. Erityisiä rakenteita tai asennuksia vaativat tilat haluttiin sijoittaa siten, että niillä olisi tilaa laajentua ja että ne eivät vaikeuttaisi muiden tilojen laajentamista. Seminaaritilat, vierailevien tutkijoiden tilat ja

varastotilat toimisivat joustavasti myös muussa tarkoituksessa rakennuksen päätoimintojen mahdollisesti laajentuessa. Joustavuutta ajateltiin kuitenkin myös jokaisen tilan kohdalla. Tilat haluttiin suunnitella pitkäaikaiseen käyttöön.³³

Hallinnollisen osaston 1000 työntekijän tehtäviä olivat esimerkiksi henkilöstöhallinto, taloudenhoito ja palvelutehtävät, kuten konekirjoitus. Henkilömääräksi arvioitiin 36 ihmistä, eikä määrän ajateltu ainakaan kasvavan koneellistumisen myötä. Tilaohjelmassa korostettiin erityisesti hyvän akustiikan tarvetta.³⁴

ATK-keskuksella ei aiemmin ollut tiloja Otaniemessä, vaikka tietotekniikan tarpeet olivat ennusteiden mukaan kasvamassa. ATK-tiloilla ajateltiin päärakennuksessa palveltavan vain Otaniemen laitosten tarpeita. ATK-prosessi alkaisi ensin työn vastaanottamisella vastaanottohuoneessa, sitten esikäsittelyn jälkeen etenisi valmisteluun mahdollisesti lävistämön kautta. Sitten työ jatkaisi konesaliin, ja sieltä takaisin vastaanottotilan yhteydessä olevalle luovutusosastolle. Lisäksi ATK-keskukseen haluttiin tilaa perehdyttämiselle ja testaukselle. Tilojen ajateltiin olevan toteutettavissa maisemakonttoriratkaisulla, koska tiloja käytettäisiin lähinnä konttoritiloina. Konesalin ilmastointi-, sähkö- ja puhelinasennusvaatimuksia pidettiin korkeina. Tämän katsottiin tarkoittavan lattian korottamista ja katon madaltamista, sekä salin lämpötilan pitämistä tasaisena. ATK-keskuksen tilantarpeen ennustettiin kasvavan nopeasti, 20 % vuodessa, ja vaikka tiloja ei voitaisi aluksi mitoittaa kuin valmistumisajalleen riittäviksi, niin tilat haluttiin sijoittaa siten, että niitä olisi mahdollista laajentaa rakennusta laajentamalla.³⁵

Informaatiopalveluiden merkitystä korostettiin huonetilaohjelmassa tiedon määrän kasvaessa maailmassa nopeasti. Oikean tiedon löytämistä pidettiin tärkeänä, joten tiedonkäsittely ja -välitysmenetelmiä haluttiin kehittää. Informaatiopalveluiden tehtävä oli huonetilaohjelman mukaan oma-aloitteinen tiedonvälitys, tiedonhakutehtävät, kirjallisuustutkimukset, kopiopalvelut ja käännöspalvelu. VTT:llä erityisesti informaatiopalveluiden henkilökuntaa oli

²⁸ Michelsen, 1993, 320 ja 248

²⁹ Päärakennuksen huonetilaohjelma 1970. VTT.

³⁰ Ibid.

³¹ Ibid.

³² VTT Tapahtumia; Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen sisäinen tiedotuslehti no 2 1974. VTT.

³³ Päärakennuksen huonetilaohjelma 1970. VTT.

³⁴ Ibid.

³⁵ Ibid.

päärakennusta suunniteltaessa vähän suhteessa tarpeeseen, joten insinöörien lukumäärän kasvuun haluttiin varautua. Väljän tilamitoituksen ohella tiloille haluttiin hyvät laajenemismahdollisuudet, sillä informaatiopalveluiden tarpeelle ennakoitiin voimakasta kasvua. Informaatiopalveluiden toimistot haluttiin sijoittaa välittömästi ATK-palvelujen läheisyyteen. Toimistotiloista kaavailtiin maisemakonttoria eli avokonttoria, mutta mukana oli myös informaatioinsinöörien ja assistenttien varsinaisia työhuoneita. Tilaohjelmaan kuului näiden ohella referenssihuone, joissa olisi abstrakti- ja indeksijulkaisut sekä hakuteokset ja -kortistot.³⁶

Ruokala suunniteltiin tilaohjelmassa tarkasti. Kauppa- ja teollisuusministeriö tuki lounastamista nopeuttavien ruokaloiden rakentamista virastorakennuksiin. Tilaohjelmassa kartoitettiin ruokailijoiden määrää suhteessa eväsruokailijoiden määrään ja VTT:n henkilökunnan aamiaisruokailun järjestämistä. Ruokalaa mitoitettiin sekä päärakennuksen että etenkin metalliryhmän, puuryhmän ja rakennusryhmän laboratorioden henkilökunnalle. Yhdellä ruokailuvuorolla tiloissa tulisi voida ruokailla 200 henkilöä. Mitoitusta varten arvioitiin myös henkilökunnan määrän kasvua. Arvion mukaan kymmenen vuoden kuluttua henkilökuntaa olisi Kivimiehen alueella noin 1 000 henkilöä. Lisäksi ruokailutilojen yhteyteen suunniteltiin kabinettia ruokalan käyttömahdollisuuksien lisäämiseksi.³⁷

Ruokalan mitoituksen riittävyttä ja joustavuutta ajatellen ruokalan viereen haluttiin sijoittaa tiloja, joihin sitä voisi myöhemmin laajentaa.

³⁶ Ibid.

³⁷ Ibid.

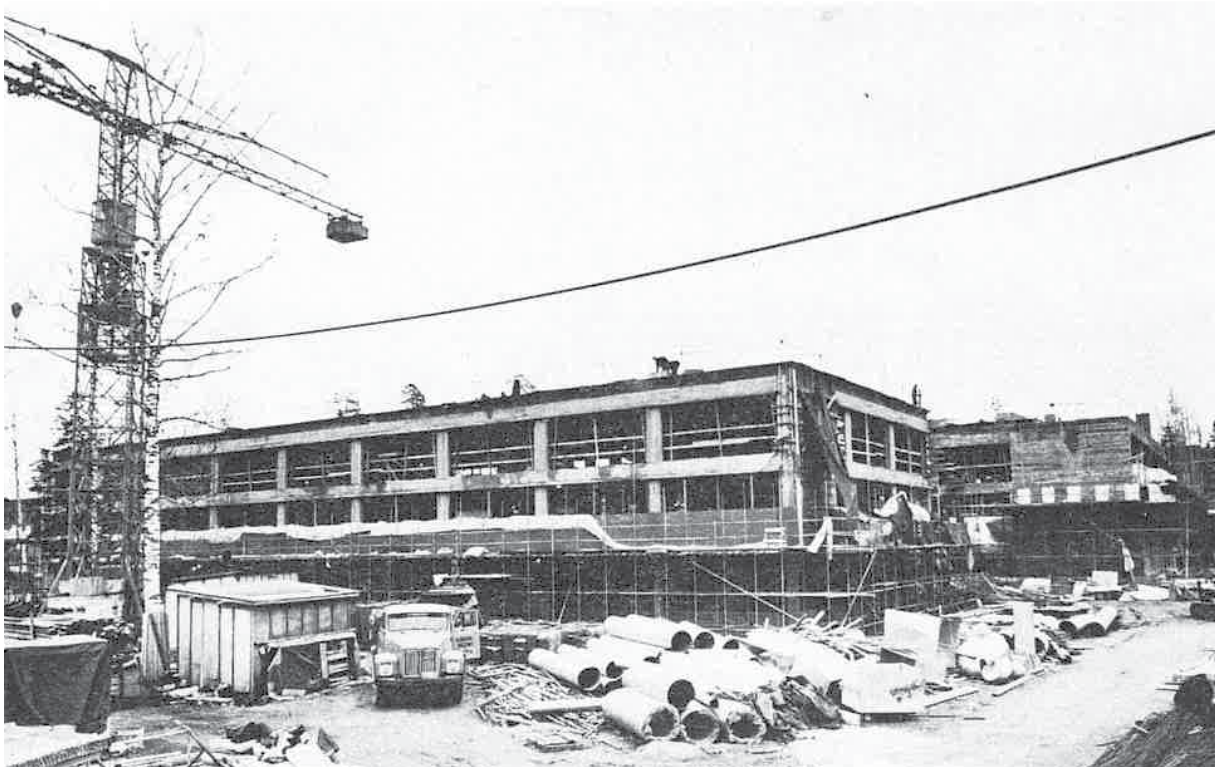
Esimerkiksi autotalleja ja varastotiloja pidettiin sopivina laajennustiloina. Aulaa suunniteltiin myös mahdollisesti liitettäväksi osaksi ruokalaa isojen kongressien ja kokouksien yhteydessä. Jopa uuden ruokalan rakentamista ennakoitiin. Seminaarihuonetta suunniteltiin ohjelmassa 70:lle hengelle ruokalan läheisyyteen. Ruokalan läheisyys toisi tilalle joustavaa käyttöä, ja ruokalan suunniteltiin voitavan laajentaa seminaarihuoneen paikalle. Seminaarihuoneelle haluttiin myös oma pieni sisäänkäynti joustavuuden lisäämiseksi.³⁸

Eri osastojen toimintojen ohella rakennukseen suunniteltiin ajalla tyypilliseen tapaan asuntoja. Niitä katsottiin tarvittavan kolme: ylivahvistarille, talonmiehelle ja mahdolliselle vierailevalle tutkijalle. Asunnot mitoitettiin kukin 60 m² kokoiseksi. Arkistotilaa suunniteltiin 300 m², autotalleja neljälle autolle ja varastotilaa yli 350 m². Muille laboratorioille suunniteltiin 300m² ja vieraileville tutkijoille 84 m² tilaa. Puhelinkeskukselle suunniteltiin vuosille 1977–1990 tarvittavan 250m² huoneistoalan kokoiset tilat.³⁹

³⁸ Ibid.

³⁹ Ibid.

3.3 Rakentaminen

↑ Rakennukselle tehtiin betonirakenteinen pilari-palkkirunko. 1974. VTT

Päärakennuksen rakentaminen käynnistyi tammikuussa 1974. Rakennuksen rakentaminen alkoi perustustöillä ja työ eteni nopeasti. Helmikuun VTT:n sisäisen tiedotuslehden kuvassa rakennus oli jo harjakorkeudessaan. Rakennus rakennettiin pilari-palkkijärjestelmällä betonirunkoisena.⁴⁰ Rakennus valmistui vuoden 1975 marraskuussa.⁴¹ Lopulta rakennuksen hyötypinta-ala vastasi alkuperäistä tilaohjelmaa, mutta tilavuus kasvoi 35 000 m³ kokoiseksi.

⁴⁰ VTT Tapahtumia; Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen sisäinen tiedotuslehti no 2 1974. VTT.

⁴¹ VTT Juhlajulkaisu 1976. VTT.

Kokonaiskerrosalasta tuli 10 000 m² suuruinen.⁴² Vuoden 1976 maaliskuussa rakennus vihittiin juhlatilaisuuksin käyttöön. Mukana tilaisuudessa oli presidentti Urho Kekkonen, joka pääsi testaamaan VTT:n uutta laitteistoa.⁴³

⁴² VTT Tapahtumia; Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen sisäinen tiedotuslehti no 2 1974. VTT.

⁴³ VTT Valokuvia. VTT

3.4 Suunnitteluratkaisu

SIJOITTUMINEN TONTILLE JA ULKOKOHAHMO

Markus Tavion laatima suunnitteluratkaisu koostui kahdesta massasta ja niiden nivelosasta. Rakennuksen selkeälinjaista kahta massaa ja niiden nivelosaa rikkovat ensimmäisen kerroksen matala auditoriosiiپی sekä ulkonemat sisäpihan ja Kivimiehentien puolella. Porrastuksissa sijaitsivat pääosin rakennusten porrashuoneet.

Rakennus suunniteltiin selvästi sisennetyksi Vuorimiehentiestä, jolloin rakennukselle muodostui etupiha. Pihalle suunniteltiin istutuksia ja istutuslaatikoita, mutta muuten pihan käsittely oli vähäistä, ja keskiöön jäi etupihalle sijoitettu parkkikenttä. Osalle, jossa parkkikenttää ei ollut, jätettiin myös luonnonkalliota. Maastoa muokattiin vain vähän, ja se vietti Vuorimiehentielle päin. Viisi lipputankoa sijoitettiin Vuorimiehentien reunaan rakennuksen edustalle. Kävelyreitti rakennukseen oli suora ja kapea, parkkikentän vierustalla. Päälyste oli asfalttia. Pihalle sijoitettiin myös heti Otaniemelle tyypilliset ulkovalaisimet.

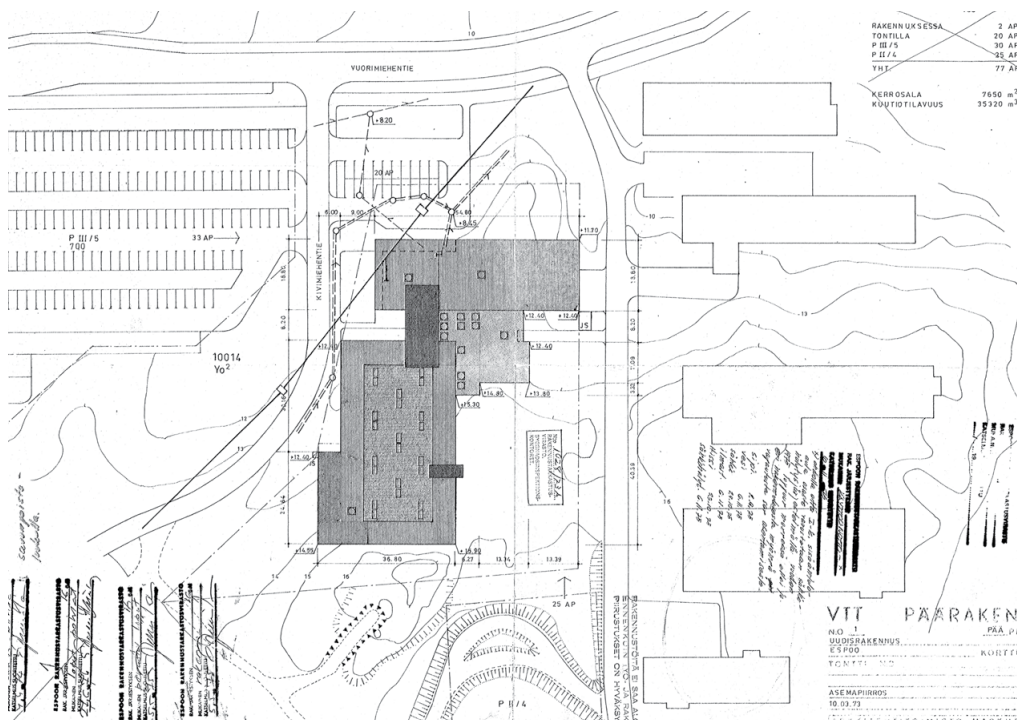
Ullakon IV-konehuone sijaitsi pääportaan yläpuolella, missä rakennuksen korkeus poikkesi

horisontaalisista päämassoista. Rakennuksen julkisivua leimasivat ajalle tyypilliset puurakenteiset nauhaikkunat, joiden lisäksi valoa tuotiin kuplamaisilla kattoikkunoilla. Suuremmat ikkunat sisäänkäynnin läheisyydessä kertoivat ruokalan sijainnista. Ikkunapuitteet olivat ruskeaksi maalattuja. Tiilijulkisivu muurattiin paikalla. Sisäänkäyntiä merkkasivat Alvar Aallon TTK:n päärakennuksesta tuttu pilarikäytävä ja sisennys. Betonista valetut pilarit jatkuivat Kivimiehentien julkisivulle.

Päämassaa matalampi auditoriosiiپی toi kaakkois- ja koillisjulkisivuun erityispiirteitä. Maastonmuotojen vuoksi auditorion vesikatto kattoikkunoineen näkyi Metallimiehenkujalle. Auditoriolla oli myös vaakasuntainen yläikkunarivistö. Muuten auditorio oli arkinen.

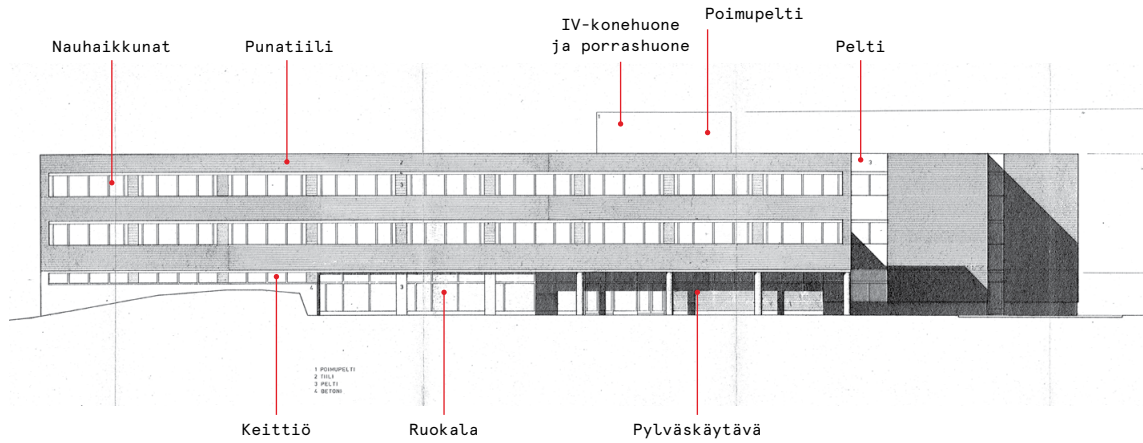
Rakennuksen julkisivut ovat tyypillisiä 1970-luvun virasto- ja toimistorakentamiselle. Julkisivut toteutettiin rationaalisina ja arkisina. Julkisivuosat kertoivat sisätilojen arkkitehtuurista. Rakennus ei korostanut itseään, mikä kertoo 1970-luvun tasa-arvon tavoittelusta vähäeleisyyden keinoin.

ASEMAPIIRUSTUS

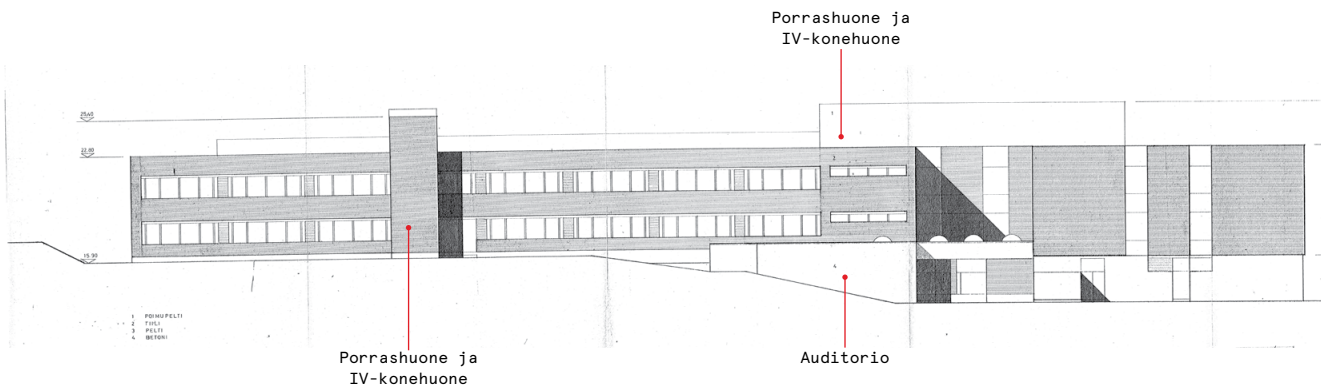

← Alkuperäinen asemapiirros. Arkkitehti Markus Tavio. Kuva on rajattu. 1973. ERakVV.

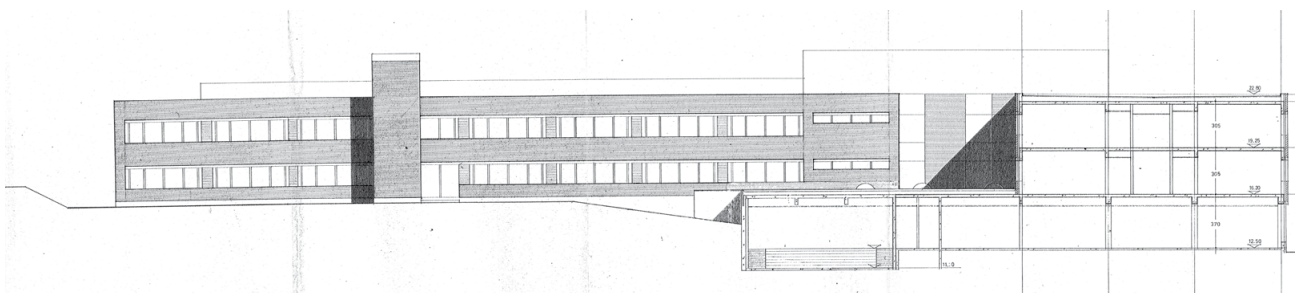
JULKISIVU VUORIMIEHENTIELLE

JULKISIVU METALLIMIEHENKUJALLE

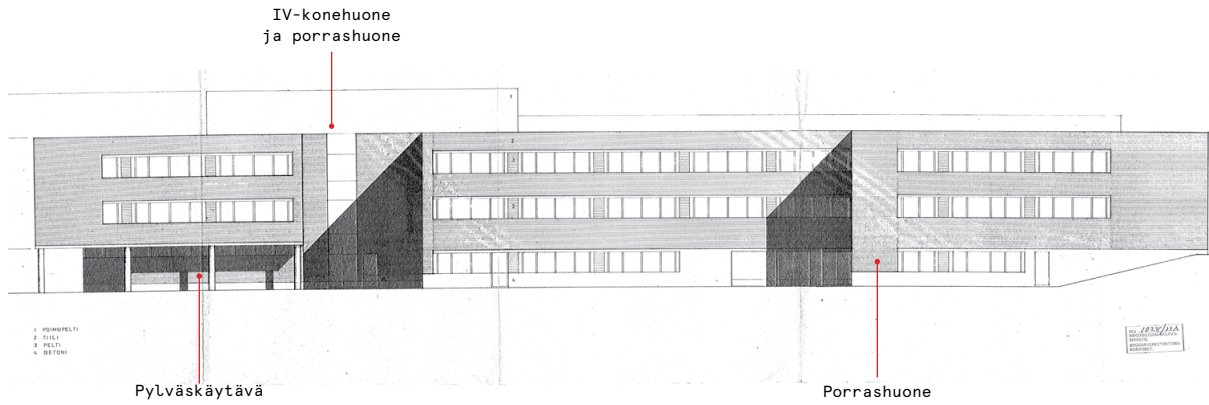

LEIKKAUSPIIRUSTUS

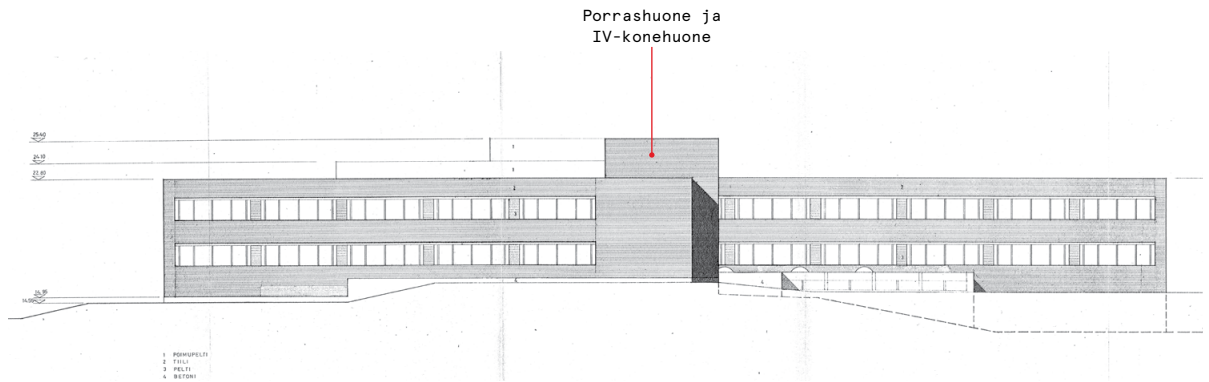

↑ Alkuperäiset julkisivupiirustukset ja leikkauspiirustus.
Arkkitehti Markus Tavio. 1973. Kuvia on rajattu. ERakVV.

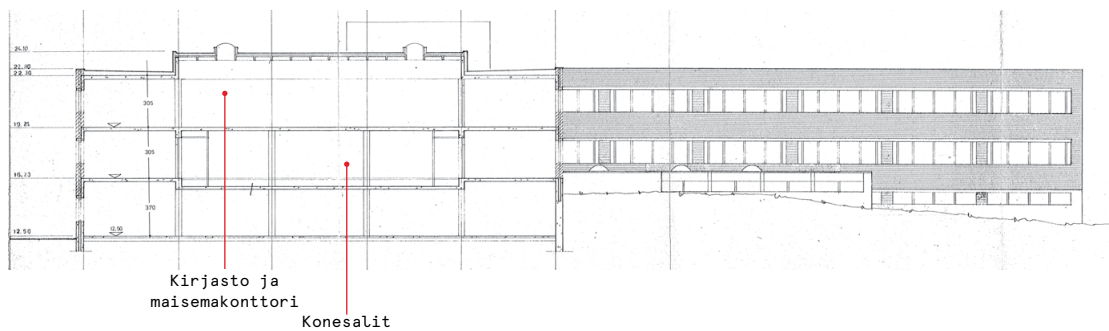
JULKISIVU KIVIMIEHENTIELLE

JULKISIVU ETELÄÄN

LEIKKAUSPIIRUSTUS

↑ Alkuperäiset julkisivupiirustukset ja leikkauspiirustus.
Arkitehti Markus Tavio. 1973. Kuvia on rajattu. ERakVV.

SISÄTILOJEN ARKKITEHTUURI

Tilaratkaisussa korostuvat ennen kaikkea rationaaliset tavoitteet. Tilaohjelmassa ei mainittu viihtyisyyttä, kuten ei myöskään valtion rakennusten laatuluokituksessa vuodelta 1974. Sen sijaan painotettiin taloudellisuutta ja tehokkuutta.

Rakennuksen runko on eteläisemmässä siivessä 36,8 metriä leveä, eli rakennuksen runkosyvyys on osin erittäin suuri. Rakennukseen tuli kuitenkin alusta alkaen kattoikkunoita sen syvempään siipeen.

Tehokkuutta tavoiteltiin myös joustavan pilari-palkkirungon mahdollistamalla väliseinäratkaisuilla. Työnteosta haluttiin tehdä tilaratkaisulla mahdollisimman tehokasta, ja tilojen mitoitus oli tarkkaa. Rationaalisuus liittyy myös kiinteästi 1970-luvun tasa-arvoihanteisiin. Johtajan huoneet eivät eroa merkittävästi tavallisten työntekijöiden tiloista alkuperäisissä pohjapiirustuksissa.

Juuri rakennuksen valmistuttua otetuissa valokuviissa rakennus näyttäytyy avoimien salien ja suljettujen pienempien huoneiden yhdistelmänä. Tilajako toteuttaa pääosin tilaohjelmaa. Tiloissa oli valmistumishetkellä maisemakonttoreita, ruokalatilat, ATK- ja informaatiotiloja, sekä muita tilaohjelman mukaisia toimintoja. Työhuonerivistöjä yhdistävät siipien kaksoiskäytävät, joiden keskelle on sijoitettu työntekijöiden sosiaalitiloja sekä eteläisemmässä siivessä konesaleja ja muita teknisempiä tutkimustiloja. Toimistohuoneet olivat pääosin samankaltaisia keskenään. Ovi sivukäytävältä vei kapeaan, suorakulmionmuotoiseen työhuoneeseen, jossa oli ikkuna oven vastakkaisella puolella.

Tutkimushuoneet toteuttivat pääosin samaa pohjaratkaisua toimistohuoneet. Toisen kerroksen keskiosaan sijoitetut konesalit ovat mahdollinen syy rakennuksen syvälle runkosyvyydelle. Kolmannessa kerroksessa sijaitsivat informaatiopalvelut. Informaatiopalveluilla oli suuri avoin kirjasto ja maisemakonttoritilaa. Kattoikkunat toivat kirjastoon valoa. Kerroksessa oli myös pienempiä koppeja muiden kerrosten tapaan.

Rakennuksessa oli lisäksi kolme pientä keskenään samanlaista asuntoa Kivimiehentien puoleisella julkisivulla, yksi jokaisessa kerroksessa. Asunnot rakennettiin ylivahtimestaria, talonmiestä ja mahdollisia vierailuvia

tutkijoita varten.⁴⁴ Niissä oli eteinen, olohuone, makuuhuone, vaatehuone, kylpyhuone ja keittiö. Asuntoihin pääsi porrashuoneen kautta.

Sisustus suunnittelijat Mirka Tavio ja Helena Airaksinen yhdessä Markus Tavion kanssa suunnittelivat rakennuksen sisustuksen. Sisustuksesta laadittiin suuri määrä erikoispiirustuksia, joissa on piirretty muun muassa opastinkilvet, säilytyshuonekaluja puusepälle valmistettavaksi, ravintolan baaritiskitasot ja kirjaston taustaprojisointilaitte. Taustaprojisointilaitteen piirustukset ovat sisustusarkkitehti Timo Tapiovaaran laatimia. Erikoispiirustuksia piirrettiin jo ennen rakennustöitä, mutta ainakin vuoteen 1980 asti.⁴⁵

RAKENNE JA TALOTEKNIikka

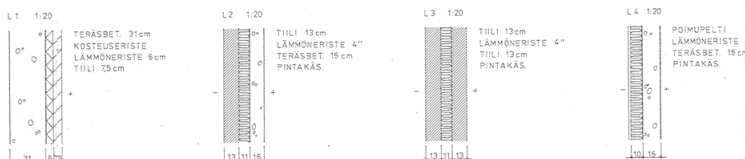
Rakennuksen rungon kantava rakenne perustuu teräsbetonista paikalla valettuun pilari-palkki-järjestelmään. Myös pohjarakenteet ovat alkuperäisistä leikkauspiirustuksista päätellen teräsbetonia.

Pohjapiirustuksissa määritellään rakennukselle ulkoseinille neljä eri rakennetta. Seinärakenteista yksi on tiilirakenteinen ja kolme betonirakenteisia. Betonirakenteista yhdellä on tiiliulkoverhoilu, toisella tiilisisäverhoilu ja kolmannella poimupeltiulkoverhoilu. Tiiliseinärakenteella on paljas tiilipinta sisä- ja ulkotiloihin. Rakenteilla on 1970-luvulle tyypillinen lämmöneristyskerros. Rakennuksen tiilijulkisivut muurattiin paikalla.

Rakennus sai ajanmukaisen lvis-tekniikan, joka sovitettiin VTT:n erikoistarpeisiin. Rakennuksessa oli heti alusta lähtien koneellinen ilmanvaihto, jonka konehuone sijoitettiin rakennuksen ullakkokerrokseen. Ullakkokerroksessa oli alun perin kaksi IV-konehuonetta. Muut tekniset tilat sijaitsivat kellarissa. Lvis-tekniikalle oli myös erityistarve erilaisissa laboratorio- ja atk-tiloissa.

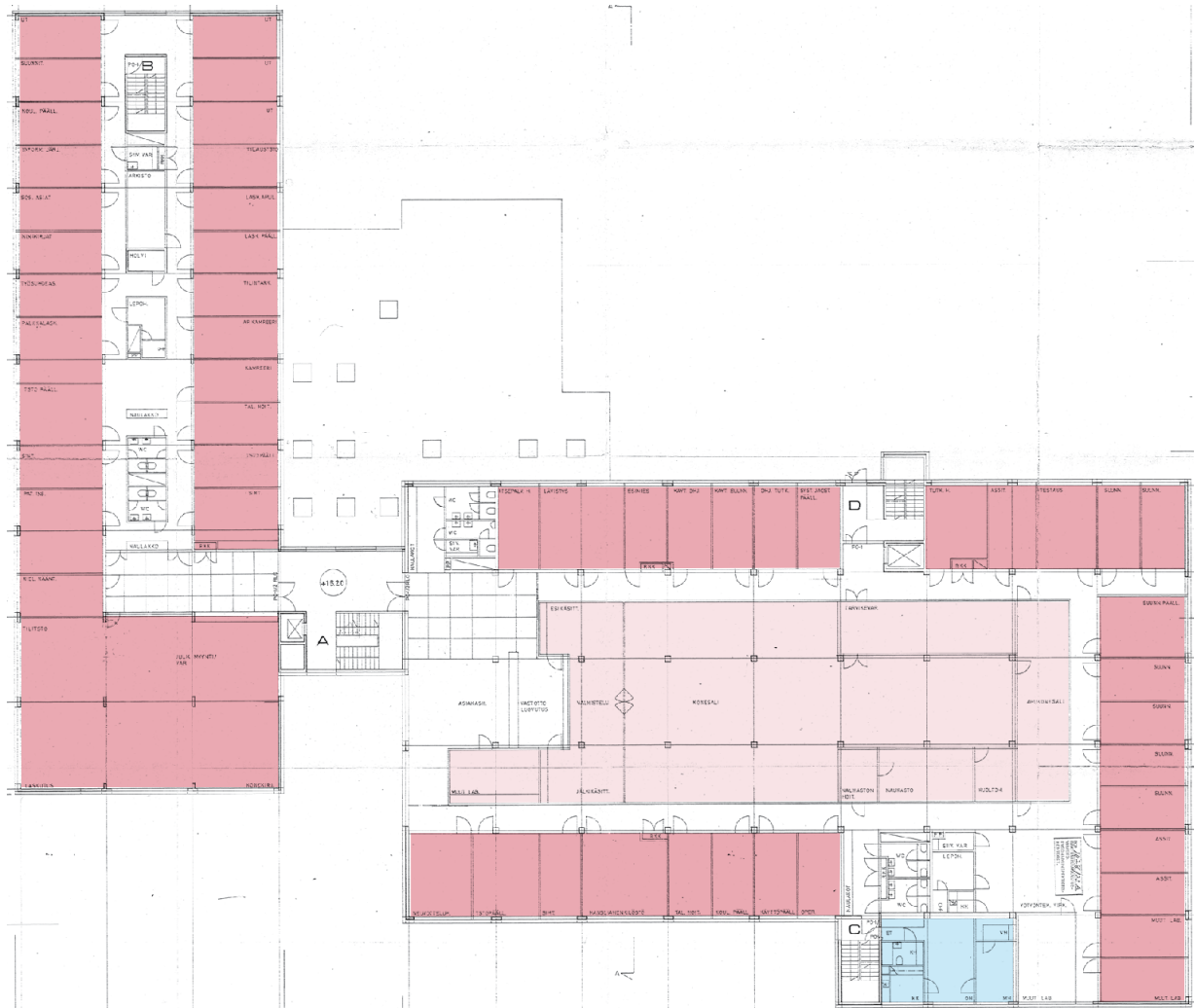
44 Päärakennuksen huonetilaohjelma 1970. VTT.

45 Rakennuksen pää- ja erikoispiirustukset 1973–1980. VTT.

← Alkuperäinen rakennepiirustus, joka on rajattu kellarin pohjapiirustuksesta. Arkkitehti Markus Tavio. 1973. ERakVV.

2. KERROS

- Toimistotilat
- Erityistyötilat, tekniset tilat ja varastot
- Asunnot

↑ 2. kerroksen alkuperäinen pohjapiirustus. Arkkitehti Markus Tavio. 1973. Kuvaa on rajattu. ERakVV.

↑↑ Rakennuksen 2:sen kerroksen taloustoimiston kassa, taustalla porrasaula. 1977. VTT.

↑ Rakennuksen tietopalvelutilan kirjasto ja asiakastilat 3:nnessä kerroksessa. 1978. VTT.

→ ATK-palvelutoimiston avointa oleskelutilaa päärakennuksessa vuonna 1976. VTT.

→ ATK-palveluiden tietokonetilat vuonna 1978 rakennuksen toisessa kerroksessa. VTT.

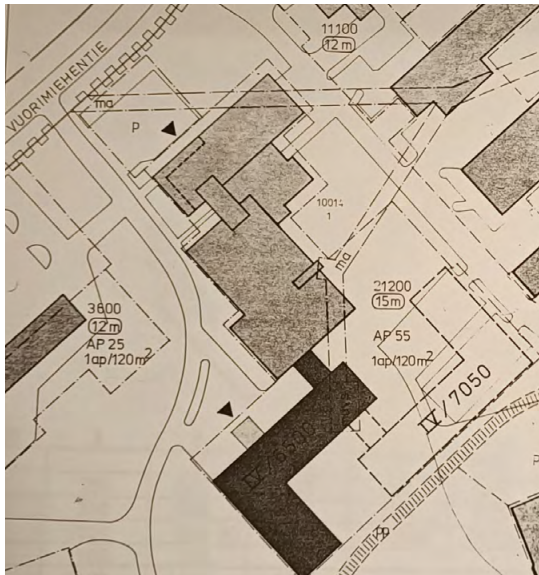

→ Päärakennuksen tavanomainen työhuone vuonna 1978. VTT.

4. Myöhemmät vaiheet

4.1 Muutokset 1975–2004

← Rakennukselle laadittiin kaksi luonnosta laajennuksesta 1985. Arkkitehdit Tavio. Rajattu kuva. VTT.

← Toisessa luonnossa esitetään lisäksi myös Vuorimiehentien puolelle. Arkkitehdit Tavio 1985. Rajattu kuva. VTT.

Rakennus toimi pitkään alkuperäisessä käyttötarkoituksessa VTT:n päärakennuksena ilman merkittäviä muutoksia. Ensimmäiset vähäiset muutokset rakennuksessa suoritettiin 1980-luvulla, kun heti sisäänkäynnin vieressä oleva avoin naulakkotila muutettiin erilliseksi huoneeksi.

Rakennukselle laadittiin vuonna 1985 laajennussuunnitelmaa alkuperäisen tilaohjelman arvioiden mukaisesti. Pääjulkisivun puolelle luoteeseen olisi tullut kuusikulmion muotoinen lisäosa, joka olisi muuttanut kaupunkikuvaa Vuorimiehentielle päin. Kaakkoon sisäpihan puolelle suunniteltu osa olisi puolestaan ollut suorakulmiomainen tai L-muotoinen, kapealla nivelosalla liitetty rakennus.

Laajennussuunnitelman laati Arkkitehdit Tavio & Co. Suunnitelmaa varten tehtiin laajat selvitykset VTT:n tilantarpeesta ja useampia tilaohjelmia. Laajennukseen suunniteltiin esimerkiksi projektityötiloja tukemaan tutkijoiden yhteistyötä, neuvottelu- ja esittelytiloja, koulutustiloja, ruokalatoja ja henkilöstön taukotiloja. Laajennusta perusteltiin henkilöstön määrän kasvulla. Suunnitelmat eivät kuitenkaan koskaan toteutuneet.⁴⁶ Rakennus säilyi lähellä alkuperäistä asuaan ja alkuperäisessä käytössä 2000-luvun alkuun asti.

⁴⁶ Laajennussuunnitelmapiirustukset, 1985, VTT.

4.2 Peruskorjaukset 2004–2006 ja 2013

Vuonna 2004 VTT aloitti hankkeen päärakennuksen peruskorjaamiseksi. Peruskorjaus toteutettiin kahdessa vaiheessa. Ensimmäinen vaihe aloitettiin vuonna 2004 ja peruskorjauksen suunnitteli Parviainen Arkkitehdit.

Hankkeen pohjatietoina käytettiin rakennuksesta teetettyä suppeaa kuntoraporttia, asbestikartoitusta, aistinvaraista kosteusvauriokartoitusta, PCB- ja lyijypitoisuuden tutkimusta, sekä henkilöstöltä kerättyä käyttäjäkyselyä tyytyväisyydestä sisäympäristöön.⁴⁷ Hankesuunnitelman mukaan rakennuksen tekninen kunto oli eri osiltaan ollut joko heikko, tyydyttävä, vanhentunut tai erittäin vanhentunut. Rakennus oli tietojen mukaan rakennusteknisiltä ominaisuuksiltaan elinkaarensa päässä ja pikaisen peruskorjauksen tarpeessa. Samalla VTT halusi tehostaa tilankäyttöään toiminnallisiin ja taloudellisiin perusteisiin. VTT kaipasi ”prosessimaiseen toimintatapaan” siirtyessään tiiviimpää yhteistyötä ja vuorovaikutusta tukevaa, joustavaa ja monikäyttöistä tilaa. Hankkeen laajuus oli noin 10 200 brm² ja peruskorjaus- ja muutostyön tavoitehinta 11,5 miljoonaa euroa. VTT muutti väliaikaisesti viereisiin Vuorimiehentiellä sijaitseviin VTT Digitaloon ja VTT Valimoon, sekä Metallimiehenkuja 10:een.⁴⁸

Ensimmäisessä vaiheessa pyrittiin parantamaan rakennuksen sisäilmaa. Rakennukseen rakennettiin uusia IV-konehuoneita, jotka toivat muutoksia rakennuksen julkisivuun sen eteläisemmässä siivessä, kun rakennuksen katolle rakennettiin konehuoneille tarkoitettut uudet tilat metallisäleikköverhoiluineen. Samalla rakennuksen palo-osastointia ja huonetilojen käyttötarkoituksia muutettiin. Sisätiloja uusittiin erityisesti, koska rakennuksen tilankäyttöä haluttiin tehostaa. Huonejakoa muutettiin ja oletettavasti

tilapintoja uusittiin. Syvän rungon keskelle sijoitettiin avointa työskentelytilaa ja rakennuksen ulkoseinien viereen työntekijöiden yhteistiloja. Kolmanteen kerrokseen lisättiin uudet, alkuperäisiä suuremmat kattoikkunat ja alkuperäisiä kattoikkunoita uusittiin. Myös muita ikkunoita laajalti uusittiin.⁴⁹

Toisessa vaiheessa vuonna 2006 rakennuksen etupihaa uudistettiin. Etupihalle Vuorimiehentielle rakennettiin VTT Piazzaksi kutsuttu oleskelualue penkkeineen ja istutuksineen. Samalla kivettiin uusia kulkureittejä ja pysäköintialuetta jäsenneltiin.⁵⁰ Rakennuksen edustalle rakennettiin uudet portaat. Samalla rakennukselle rakennettiin kaksi uutta jätekatosta Metallimiehenkujan puolen pihapiiriin.

VTT ei vuonna 2006 valmistuneen peruskorjauksen jälkeen täysin palannut Vuorimiehentie 5:een. Rakennus pysyi VTT:n käytössä, mutta päärakennuksen toiminta hajautui peruskorjauksessa.

Vuonna 2013 rakennuksessa aloitettiin uusi peruskorjaus. Peruskorjauksen suunnitteli KVA Arkkitehdit. Peruskorjaus keskittyi teknisiin korjauksiin. Rakennuksessa jouduttiinkin purkamaan kellarikerroksen alapohjaa kosteusvaurioiden vuoksi noin 688 m² laajuiselta alueelta. Samalla kellarikerroksessa suoritettiin tilojen käyttötarkoitusten muutoksia. Kosteusvaurioiden lisäksi rakennuksen LVIS-tekniikkaa muutettiin sisäilmaongelmien ratkaisemiseksi. Kellarikerrokseen tehtiin uusi IV-konehuone, jonka yhteyteen rakennettiin uusi ilmanvaihtokuilu rakennuksen rungon ulkopuolelle. Lisäksi rakennukseen tehtiin muita yksittäisiä muutoksia peruskorjauksen yhteydessä. Ensimmäisen kerroksen tupakkahuone muutettiin toimistotilaksi. Pihalle avattiin myös pääjulkisivusta uusi sisäänkäynti suoraan ruokalasta.

47 VTT Peruskorjaus- ja muutostyön hankesuunnitelma 2004. VTT.

48 Ibid.

49 Ibid.

50 Tuloste tiedotteesta VTT:n nettisivuilla 3.11.2006. VTT.

4.3 GTK ja MML käyttäjiksi 2019 sekä laajennus 2022

Viimeisin laajempi korjaus Vuorimiehentie 5:ssä on toteutettu 2018–2019, kun rakennus muutettiin pääasiassa Geologian tutkimuskeskuksen, GTK:n käyttöön. GTK muutti vain 400 metrin päästä Betonimiehenkuja 4:ssä, koska tilat kävivät Betonimiehenkujalla GTK:lla liian suuriksi henkilöstön kokoon nähden ja olivat peruskorjauksen tarpeessa. Samalla Vuorimiehentie 5:teen tehtiin muutoksia, joilla pyrittiin parantamaan yhteistyön sujuvuutta ja korostamaan työskentelyn viihtyisyyttä.⁵¹ Muutoksen suunnitteli KVA Arkkitehdit. Muutostyöt perustuivat käyttäjien ja suunnittelijoiden tilaideoihin. Tilojen pohjaksi ideoitiin esimerkiksi eri teemaisia perustyyppialueita, ja ratkaisut tehtiin rakennukseen yksilöllisesti. Toimitilojen lisäksi rakennuksessa remontointiin kokonaisvaltaisesti sen kellaritilat, kokouskeskus, auditorio ja aulatilat. Aulaan rakennettiin GTK:n ylläpitämä näyttelytila ja julkaisumyyntitila.⁵² Ensimmäisen ja kolmannen kerroksen tilapintoja uusittiin ja tilajakoa muutettiin. Samaan aikaan rakennuksen piha kunnostettiin, ja

sen lounaisjulkisivulle raakennettiin uusi pyöräkatos. Pihan päällysteitä uusittiin, ja puita istutettiin.

GTK muutti rakennukseen vuonna 2019. Muutoksilla tilatehokkuus kasvoi kaksinkertaiseksi henkilötyövuotta kohden. Säästöjen laskettiin olevan 500 000 euroa vuodessa, kun mukaan lasketaan myös GTK:n laboratoriotilojen siirtyminen Vuorimiehentie 2:seen syksyllä 2019. Henkilömäärän rakennuksessa laskettiin olevan 180.⁵³

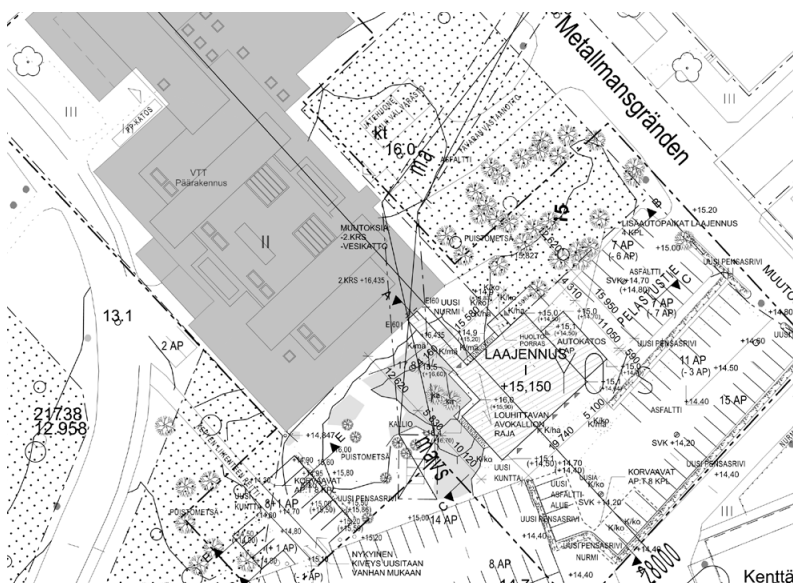
Vuonna 2020 haettiin tontille rakennuslupaa laajennuksen rakentamiseen. Laajennuksen suunnitteli WSP Finland. Laajennukseen suunniteltiin autotalleja ja Maanmittauslaitoksen paikatietokeskuksen tutkimustiloja. Laajennuksen rakentamista varten vaadittiin laajat selvitykset ja piirustukset. Rakentamista varten pyydettiin Museoviraston lausunto, joka piti alkuperäisen päärakennuksen pihatilaa erityisessä arvossa, ja toivoi pihatilan käsittelyyn kiinnitettävän erityistä huomiota.⁵⁴ Samalla toisen kerroksen tilat, tilajako ja tilapinnat uusittiin. Laajennus valmistui vuonna 2022.

51 Senaatti-kiinteistöt, 2019.

52 Senaatti-kiinteistöt, 2018.

53 Senaatti-kiinteistöt, 2019.

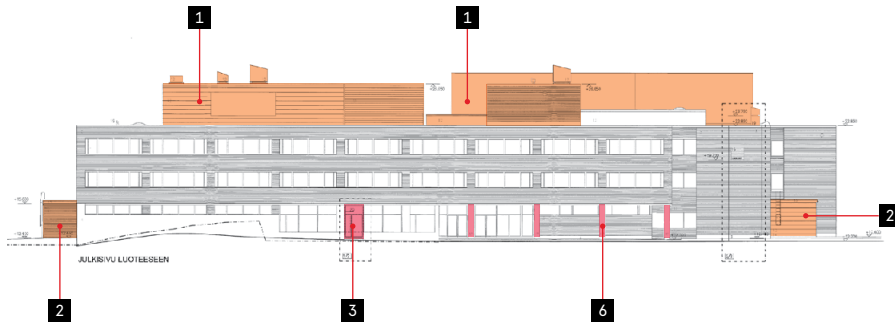
54 Museoviraston lausunto, 2020. EKA.

← Rakennuksen laajennus yhdistyy käytävällä päärakennukseen. Myös pihapiiriä kunnostettiin rakentamisen yhteydessä. KVA Arkkitehdit, 2020. Kuvaa on rajattu. EKA.

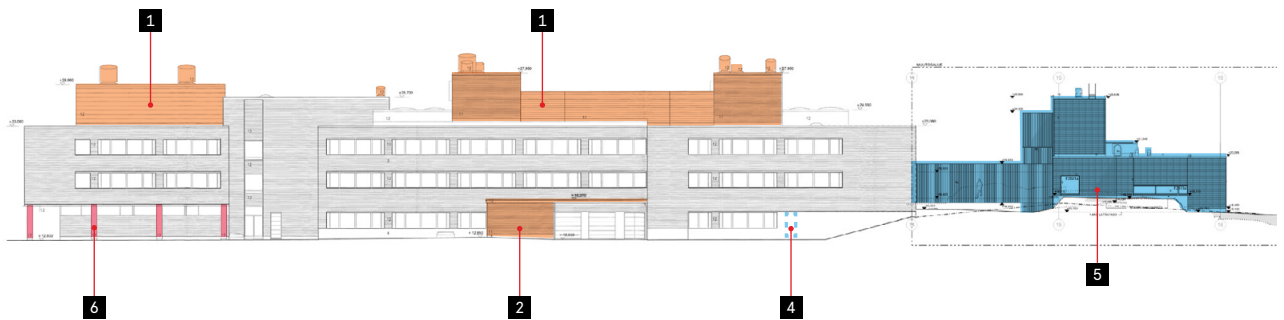
4.4 Muutoskaaviot

JULKISIVU VUORIMIEHENTIELLE

Muutoskaavioin pohjakuvana on käytetty KVA Arkkitehtien pääpiirustussarjaa vuodelta 2013.

JULKISIVU KIVIMIEHENTIELLE

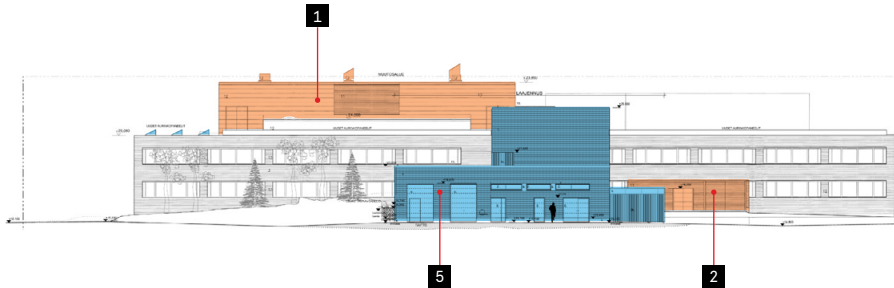
Muutoskaavioin pohjakuvana on käytetty WSP Finlandin pääpiirustussarjaa vuodelta 2022.

Alkuperäisen rakennusmassan ikkunat ovat uusittu vanhan mallin mukaan tai ne ovat alkuperäisiä.

- Muutokset 1975-2009
- Muutokset 2010-2019
- Muutokset 2020-

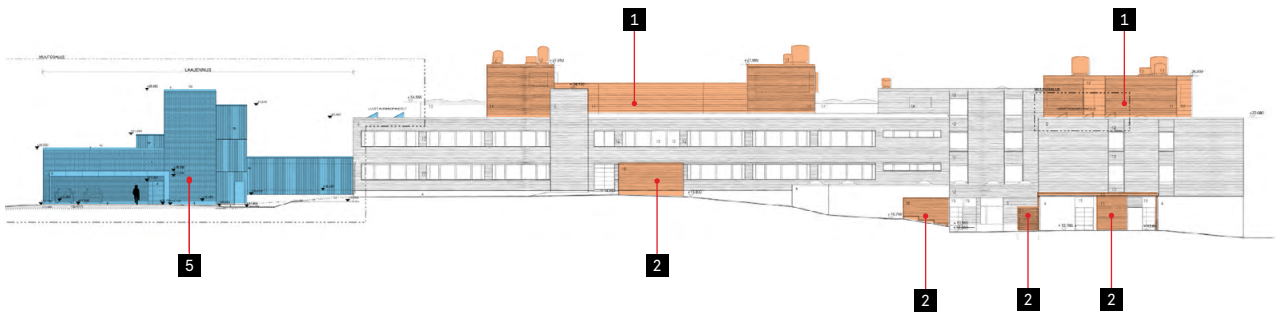
- 1 Uudet IV-konehuoneet, 2005
- 2 Uudet katokset ja lisärakennukset, 2005
- 3 Uusi ulko-ovi terassille, 2013
- 4 Ummettu oviaukko, 2005
- 5 Laajennus, 2021
- 6 Lisätty RST-teräsverhoilu, 2013

JULKISIVU KAAKKOON

Muutoskaavioin pohjakuvana on käytetty WSP Finlandin pääpiirustussarjaa vuodelta 2020.

JULKISIVU KOILLISEEN

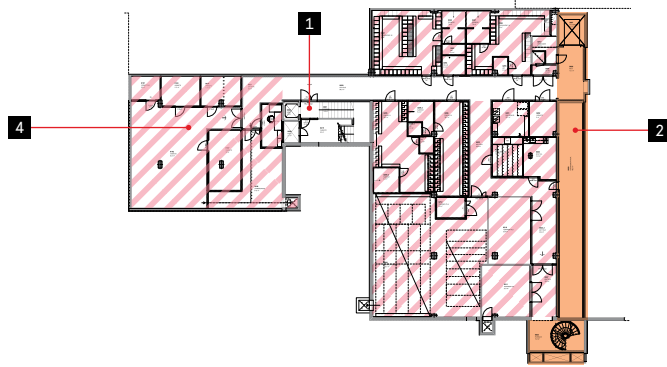
Muutoskaavioin pohjakuvana on käytetty WSP Finlandin pääpiirustussarjaa vuodelta 2020.

Alkuperäisen rakennusmassan ikkunat ovat uusittu vanhan mallin mukaan tai ne ovat alkuperäisiä.

- Muutokset 1975-2009
- Muutokset 2010-2019
- Muutokset 2020-

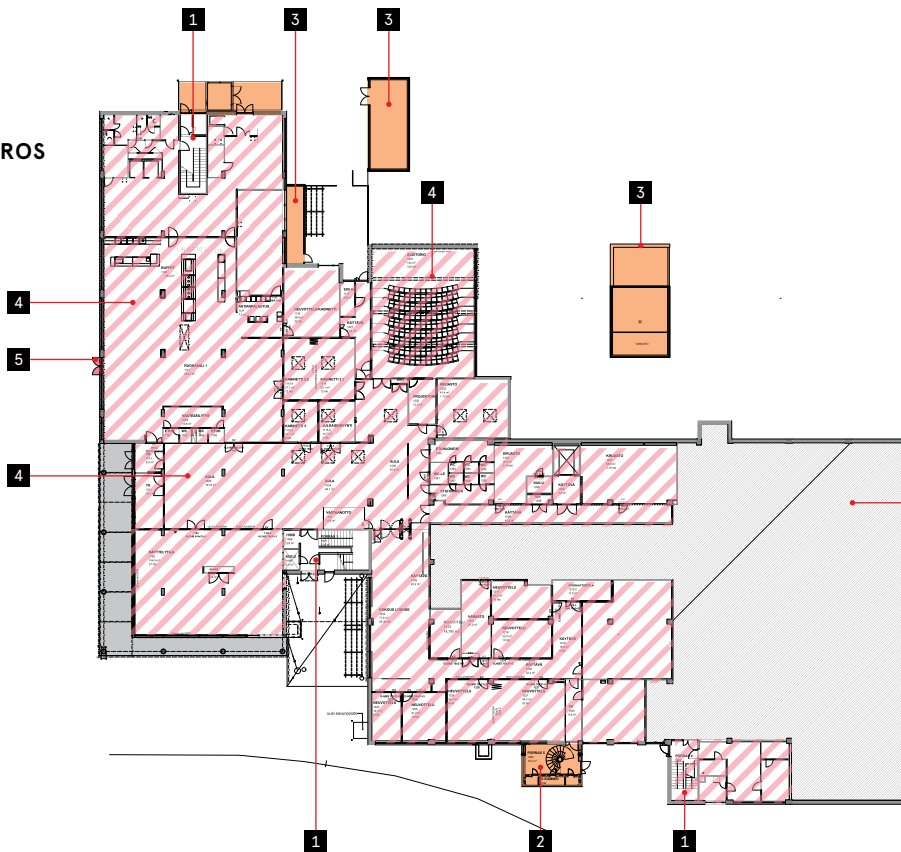
- 1 Uudet IV-konehuoneet, 2005
- 2 Uudet katokset ja lisärakennukset, 2005
- 3 Uusi ulko-ovi terassille, 2013
- 4 Ummettu oviaukko, 2005
- 5 Laajennus, 2021
- 6 Lisätty RST-teräsverhoilu, 2013

KELLARI

Kellarin muutoskaavion pohjakuvana on käytetty KVA Arkkitehtien pääpiirustussarjaa vuodelta 2018.

1. KERROS

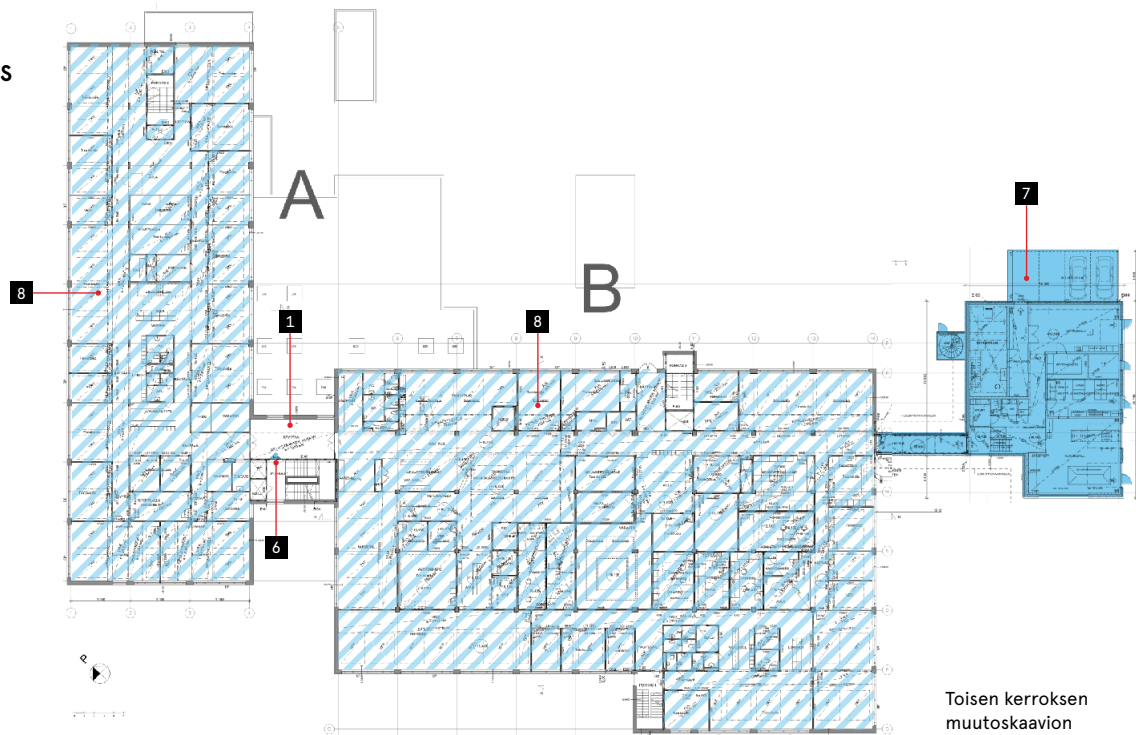
VTT:n tiloihin ei ollut pääsyä, ja niitä ei inventoitu, tilat ovat oletettavasti peruskorjattuja 2010-luvulla

Ensimmäisen kerroksen muutoskaavion pohjakuvana on käytetty KVA Arkkitehtien pääpiirustussarjaa vuodelta 2018.

- Isot muutokset 1975-2009
- Isot muutokset 2010-2019
- Kevyet muutokset 2010-2019
- Isot muutokset 2020-2022
- Kevyet muutokset 2020-2022

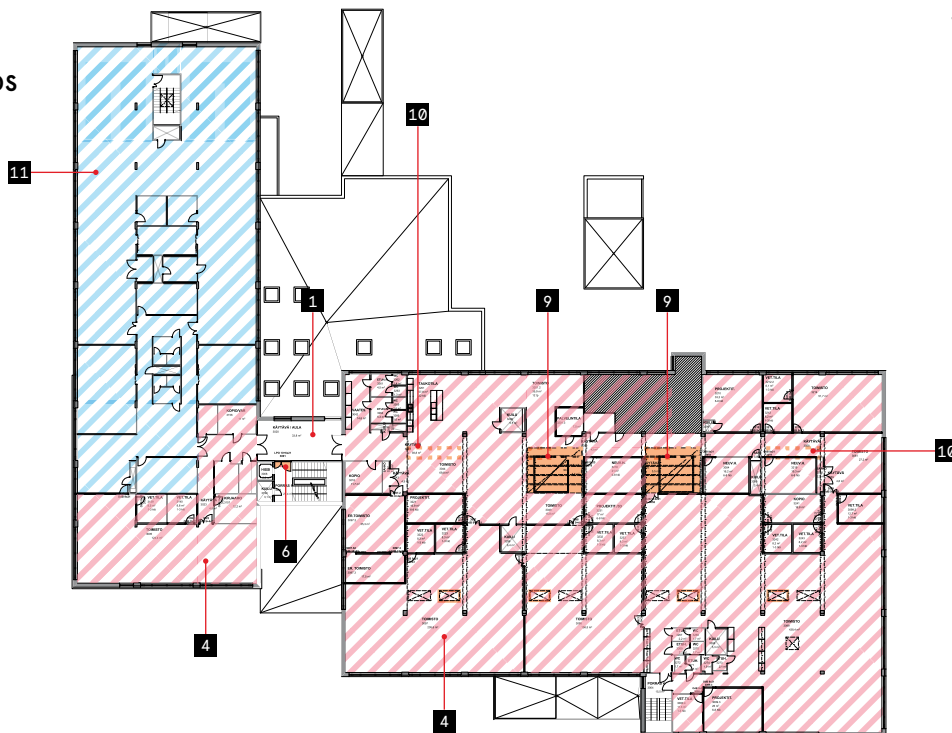
- 1 Alkuperäisessä hahmossaan säilyneet tilat, 1975
- 2 Kellarin laajennus ja uusi porrashuone, 2005
- 3 Uudet lisärakennukset ja katokset, 2005
- 4 Peruskorjatut tilat, 2018
 - Tilajakoa paikoin muutettiin
 - Pintoja uusittiin
- 5 Uusi ulko-ovi, 2013

2. KERROS

Toisen kerroksen muutoskaavion pohjakuvana on käytetty WSP Finlandin pääpiirustussarjaa vuodelta 2018.

3. KERROS

Kolmannen kerroksen muutoskaavion pohjakuvana on käytetty KVA Arkkitehtien pääpiirustussarjaa vuodelta 2018.

6 Porrasaula erotettu porrashuoneesta uudella ovella, 2018 ja 2021

7 Laajennus, 2021

8 Laajennuksen yhteydessä peruskorjatut tilat, 2021
 • Tilajakoa muutettiin
 • Pintoja uusittiin

9 Uudet kattoikkunat, 2005

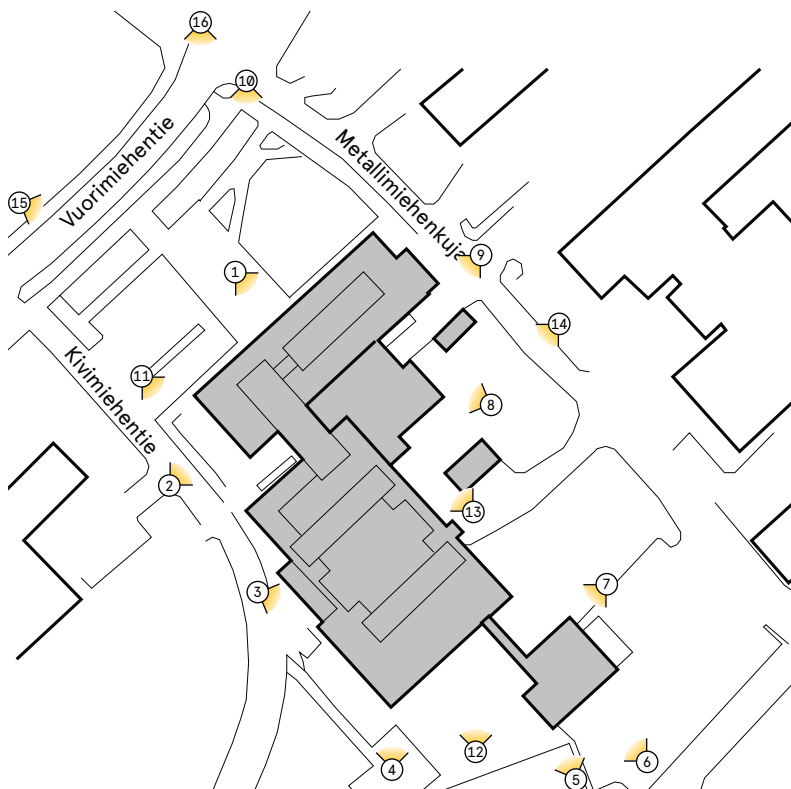
10 Poistetut ja uusitut kattoikkunat, 2005

11 Tilat rakenteilla, 2022

5. Nykytila

5.1 Ulkotilat

Vuorimiehen tie 5:ssä suoritettiin sisä- ja ulkotilainventointi kesäkuussa 2022. Inventoinnissa käytiin sisätilat läpi yleispiirteisesti, ja keskityttiin rakennuksen julkisivuihin, ulkotilaan ja kaupunkitilaan. Ulkotiloissa selvitettiin rakennuksen ja sen pihapiirin merkitystä kaupunkitilassa sekä julkisivujen yleishahmoa ja säilyneisyyttä. Sisätiloissa tarkasteltiin tilojen käyttöä, tilahahmoja, tilojen materiaaleja sekä niiden säilyneisyyttä. VTT:n käyttämiin tiloihin ei saatu kulkulupaa, joten rakennuksen sisätiloja ei inventoitu tai kuvattu niiltä osin. Valokuvien kuvauspaikat on osoitettu kuvienottoakaavioon.

← Valokuvauskaavioon on merkattu ulkotilojen ja pihapiirin valokuvien ottopaikat.

ULKOHAHMO

Rakennus edustaa tyypillistä 1970-luvun rationaalista ja vähäeleistä laitosrakentamista. Rakennuksella on paljon Otaniemen arkkitehtuurin ominaispiirteitä. Alkuperäinen hahmo koostuu kahdesta tasakattoisesta ja -korkeudesta päämassasta, joita kapea nivelosa yhdistää. Rakennusmassa on rakennusajalle tyypillisesti katuun nähden sivuun vedetty. Matala auditorio tuo kontrastia, mutta on muuten vaatimaton.

Yleishahmo on säilynyt, mutta uudet IV-konehuoneet, katokset, talousrakennukset ja laajennus ovat muuttaneet kokonaisuutta polveilevammaksi. Vuoden 2021 laajennus mukailee vanhaa tyyliä, ja on massaltaan polveileva. Laajennus ei näy pääjulkisivulle. Laajennuksen julkisivumateriaalit viestivät, että laajennus on uusi.

PÄÄSISÄÄNKÄYNTI

Pääsisäänkäynti sijaitsee Vuorimiehentiellä sisennetyllä pylväikkökäytävällä, joka on Otaniemelle ominainen. Pääsisäänkäynti on rakennuksen tunnistettavin julkisivu, ja siinä on säilynyt 1970-luvun selkeys. Betonipilarit ja sisennyksen alakatto on päällystetty uudella, harjatulla RST-teräksellä.

↓ Rakennuksen sisennetty pylväikkökäytävä on rakennukselle leimallinen. Kuvassa vasemmalla on ruokalan ikkunat, jossa on ovi myös terassille.

IKKUNAT

Ikkunat ovat pääosin tummaksi maalattuja, puuikkunaisia nauhaikkunoita. Alkuperäisen osan ikkunat on oletettavasti uusittu tai kunnostettu vanhan mallin mukaan. Ikkunavälit ovat pääosin peltiä. Metalliosat on maalattu punertavanruskeiksi. Ikkunat on pääosin jäykistetty vaaleilla betonipalkeilla. Auditorion yllä näkyvät alkuperäiset kuplakattoikkunat. Laajennuksen ikkunat on sovitettu vanhaan tyyliin, ja niiden laitus on hyvin heijastava.

JULKISIVUMATERIAALI

Rakennuksen pääjulkisivumateriaali on Otaniemelle tyypillinen paikalla muurattu punatiili, jossa on juoksulimitys. Saumat ovat luonnonvalkoiset ja tasaiset. Lisäksi julkisivussa on ruskeaksi maalattua, peltisäleikköä. IV-konehuoneet on verhoiltu teräspellillä, alumiinirutilällä ja punatiilellä. Pääsisäänkäynnin pilareissa ja alakatossa on uutta harjattua RST-terästä.

SOKKELI

Rakennuksen sokkeli on lautamuottiin valettua betonia. Laajennuksen sokkeli on sileäpintaista betonia. Kivimiehentien umpeen laitetun oviaukon sokkeli erottuu muusta sokkelista. Sokkelin korkeus vaihtelee.

②

↑ Kivimiehentien julkisivulla on pylväikkösisennys. Otaniemelle ominaisia valaisimia, uusi oleskelualue ja uusi pyöräkatos

↓ Kivimiehentien julkisivun porrastumaan on lisätty katos. Julkisivusta on myös laitettu umpeen oviaukko.

③

④

↑ Rakennuksen lounaisjulkisivu näkyy selkeästi Kivimiehentielle päin. Rakennuksen kulmaan on kivetty uutta parkkikenttää ja istutettu kunttaa.

↓ Vuonna 2021 rakennettu laajennus on sovitettu päärakennuksen julkisivuun. Laajennuksen yhteydessä pihalla on avokalliota, kunttaa, asfalttia, pyöreitä luonnonkiviä ja betonilaattaa.

⑤

6

7

↑ Laajennuksen muoto, aukot ja materiaalit ottavat vaikutteita päärakennuksesta

← Laajennus yhdistyy käytävällä päärakennuksen toiseen kerrokseen. Käytävän julkisivumateriaali on pyöreäritettyä metallia.

8

↑ Metallimiehintien puoleisella julkisivulla oleva auditorio on massal-
taan matala. Kuplamalliset kattoikkunat näkyvät silmäkorkeudelta.
Toimistosiiptien päällä näkyvät uudet IV-konehuoneet.

↓ Auditoriojulkisivun eteen on rakennettu vuonna 2005 talousraken-
nus ja aita. Auditorion julkisivu edustaa tyypillistä 1970-luvun ark-
kitehtuuria.

9

5.2 Pihapiiri

YLEISHAHMO JA SIJAINTI

Rakennuksella on piha-alueita sen kaikilla julkisivuilla. Suurimmat piha-alueet sijaitsevat pääsisäänkäynnillä sekä rakennuksen koillis- ja kaakkoispuolilla. Etupihalla on oleskeluterassi, parkkikenttä ja nurmikkoalue. Koillisessa on huoltoyhteys keittiöön, sisäänkäynti auditorioon, vähäisesti jäsenneilyä, vaihtelevan tiivistä viheraluetta sekä asfalttiparkkikenttää. Kaakkoisjulkisivun ja laajennusosan edustalla on asfalttiparkkikenttää ja kallioista, vähäisesti jäsenneilyä viheraluetta.

Rakennuksen pihapiirin yleishahmo toteuttaa Alvar Aallon Otaniemen metsäkampusideaa. Näkymä rakennukselle Otaniementieltä ja Metallimiehenkujalta on lehvästöinen, ja rakennuksen edustalla on avokallio. Metsäiset alueet ovat kuitenkin pienentyneet ja muuttuneet selkeärajaisemmiksi.

MAASTO, KASVILLISUUS JA PÄÄLLYSTEET

Piha viettää luoteeseen Vuorimiehentien suuntaan. Pihaa on jäsenneilyä päällysteillä. Etupihaan on merkitty erilaisin laatoin parkkikentän, terassin ja kulkuväylien rajat. Kulkuväyliä on levennetty ja lisätty. Etupihalla on myös vaatimattomat uudet pääportaat. Laajennuksen yhteydessä on uutta kunntaa, pyöreitä luonnonkiviä ja asfalttia. Laajennus osin peittää avokalliota.

Tontilla on paljon istutuksia. Etupihalle on istutettu avokallion yhteyteen mäntyjä, vaahteroita ja tammia. Puut sijaitsevat pääosin selkeärajaisilla alueilla, ja osa piha-alueesta on avoimempaa nurmikkoa. Nurmikko, tammet ja vaahterat luovat pihaan vaikutelman istutetusta ympäristöstä, jota männyt ja koivut tasapainottavat metsäisemmäksi. Kulkuväylä sisäänkäynnille on rajattu pensaikolla.

↓ Rakennuksen etupihalla on sammaloitunut avokallio, jonka ympärillä on paljon istutettua kasvillisuutta ja nurmikkoa. Asfaltoidut kulkuväylät ovat uudet. Taustalla on etupihan uusi terassi.

10

PIHAKALUSTEET JA VALAISIMET

Pihalla on paljon kalusteita. Kalusteet ovat tehneet pihaa eläväisemmäksi. Pihan kahdella oleskelualueella on uusia puupenkkejä ja -pöytiä.

Vuorimiehintien puolella on Otaniemelle leimallisia Alvar Aallon toimiston suunnitteleman mallin mukaan toteutettuja pylväsvalaisimia. Kulkuväylien yhteydessä on matalia, uusia valaisimia. Julkisivuun on myös kiinnitetty valaisimia. Vuorimiehintien puolella on GTK:n kyltti ja viisi alkuperäistä lipputankoa. Kivimiehintien puolella on pyörätelineitä.

Etupihalla on kiviveistos. Veistoksen on suunnitellut Aimo Hoffrén ja valmistanut Matti Leminen Joensuun Oppimiskeskuksesta. Veistoksen nimi on Kiviseppämestarin näyttökoe 1999.

AIDAT JA PORTIT

Pihapiiriä on aidattu vain vähän. Auditorion sisäänkäynnin vieressä on uutta metalliristikko- ja säleikköaitaa. Etupihan pensaikot on tuettu metalliristikkoaidalla.

KATOKSET

Kivimiehintien puolella on uusi teräsrakenteinen pyöräkatos. Keittiön ja kellarin yhteyteen on tehty teräskatokset vuonna 2005. Katokset on sovitettu vanhaan julkisivuun. Laajennusosaan kuuluu autokatos. Autokatoksen julkisivu on osin pyörörei'itettyä aaltopeltiä, osin peltilevyä.

PIHARAKENNUKSET

Pihapiirissä on kaksi pientä talousrakennusta vuodelta 2005. Rakennukset ovat paikallaan muurattuja tiilirakennuksia ja sovitettu päärakennuksen tyyliin.

↓ Rakennus sijaitsee lähellä Kivimiehintien katua. Rakennusmassa erottuu kadulta selkeänä.

11

→ Laajennuksen vieressä on pihalla vanha betonirakenteinen sisäänkäynti väestönsuojaan.

12

→ Talousrakennuksien yhteydessä piha on osin jäsentymätöntä.

13

→ Metallimiehenkujalla on autopaikkarivi. Julkisivu on polveileva, ja lehvästö peittää rakennusmassaa.

14

15

16

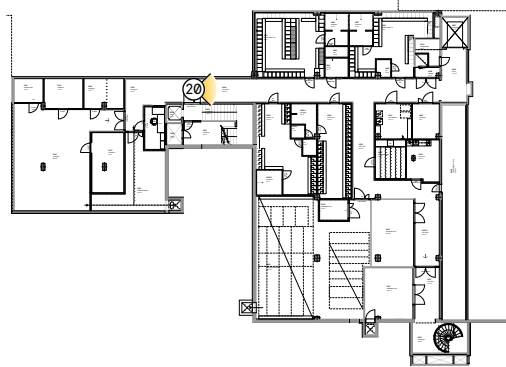

↑↑ Jalkakäytävän vieressä etupihalla on viisi alkuperäistä lipputankoa.

↑ Rakennuksen pääjulkisivua Vuorimiehintien ja Otaniementien risteyksestä peittävät kesällä puiden lehvästö Otaniemelle ominaiseen tapaan. Etupihaa on muokattu uusien kulkutein ja terassein vuorovai-
kutteisemmaksi.

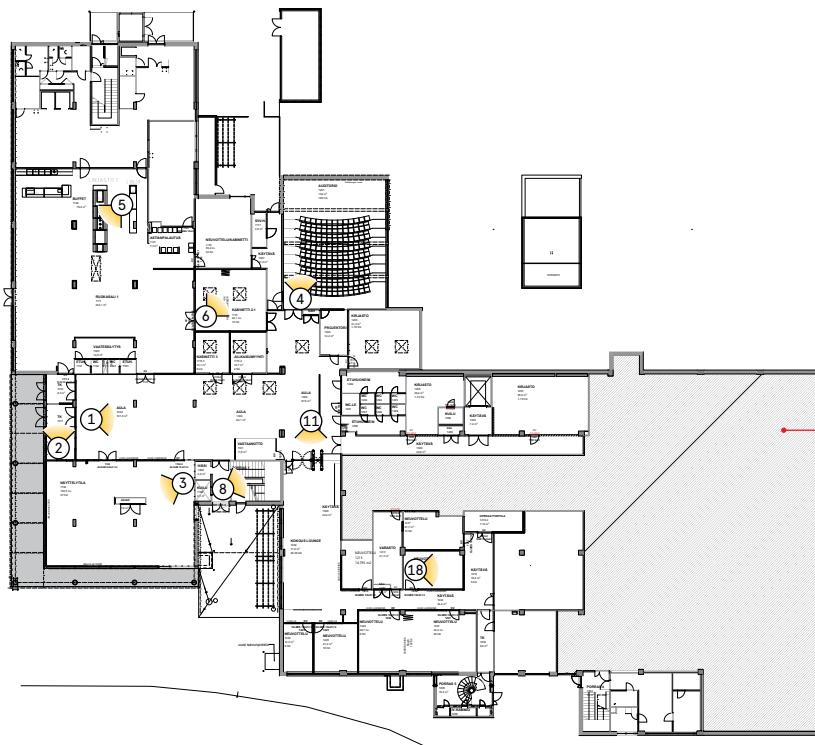
5.3 Sisätilat

KELLARI

Kellarin valokuvauspaikkojen kaavion pohjakuvana on käytetty KVA Arkkitehtien pääpiirustussarjaa vuodelta 2018.

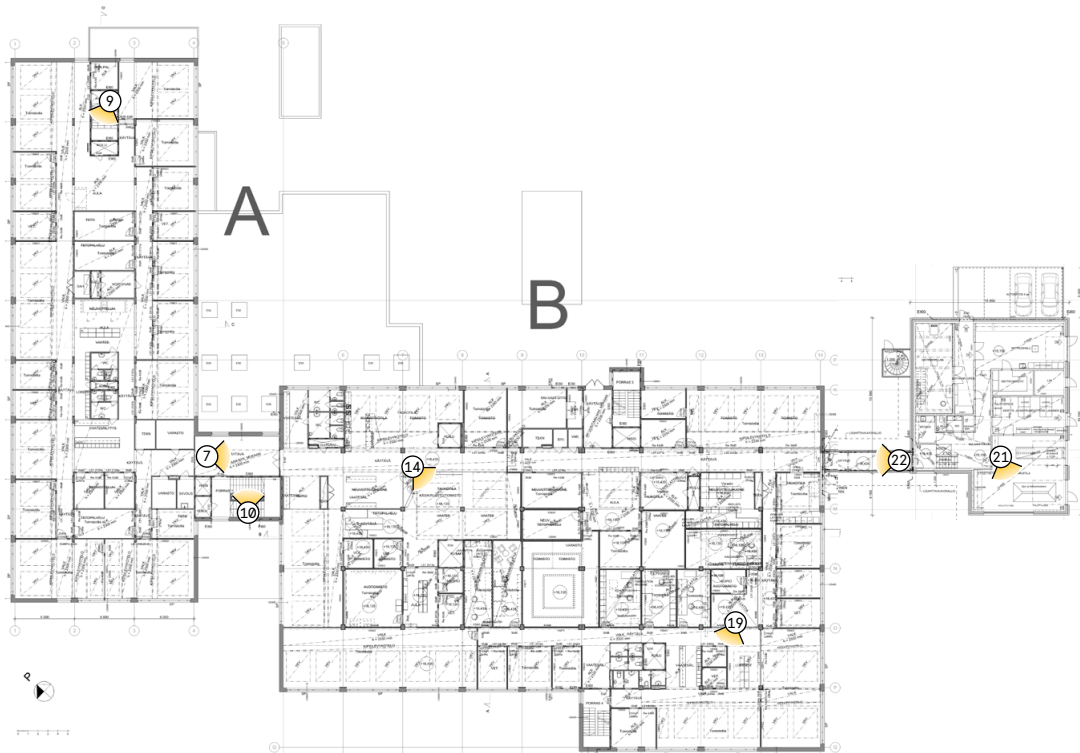
1. KERROS

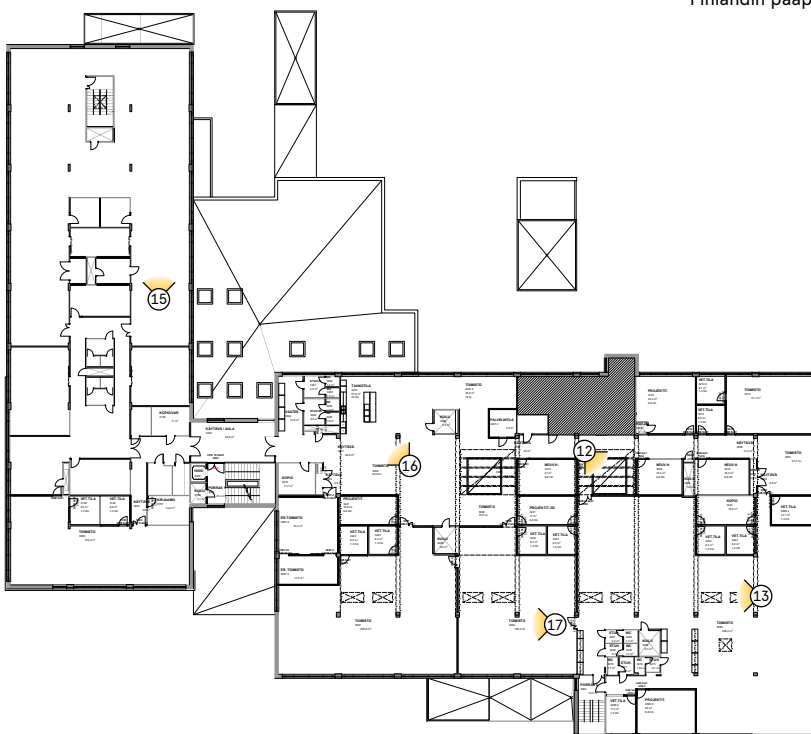
VTT:n tiloihin ei ollut pääsyä, ja niitä ei inventoitu

Ensimmäisen kerroksen valokuvauspaikkojen kaavion pohjakuvana on käytetty KVA Arkkitehtien pääpiirustussarjaa vuodelta 2018.

2. KERROS

3. KERROS

Toisen kerroksen valokuvauspaikkojen kaavion pohjakuvana on käytetty WSP Finlandin pääpiirustussarjaa vuodelta 2020

Kolmannen kerroksen valokuvauspaikkojen kaavion pohjakuvana on käytetty KVA Arkkitehtien pääpiirustussarjaa vuodelta 2018.

PÄÄSISÄÄNKÄYNTI JA AULA 1. KERROS

TILAHAHMO

Pääsisäänkäynti ja aula on uusittu vuonna 2018. Tilajärjestys on osin alkuperäinen. Tilan luonnetta on muuttanut väliseinien muuttaminen lasiseiniksi.

KÄYTTÖ

Tilassa on tuulikaappi, aula, vastaanotto ja GTK:n näyttelytila. Avoin naulakkotila, vahtimestarihuoneet, autoesimieshuone ja kirjaamo on poistettu.

LATTIA JA JALKALISTA

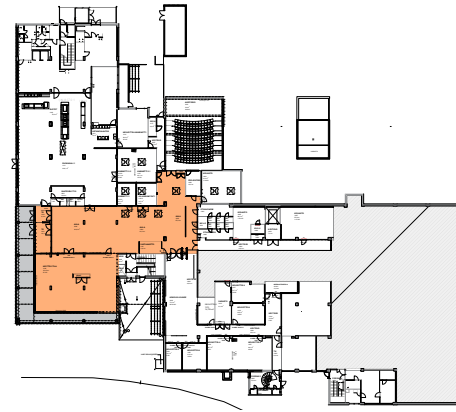
Lattia on alkuperäinen, 70-luvulle tyypillinen mosaiikkibetonilaattalattia. Jalkalista on uusi teräslista. Tuulikaapissa ja näyttelytilassa on kokolattiamatto.

SEINÄ

Aulan seinät ovat uusia rapattuja seiniä ja teräslasiseiniä. Tuulikaapin seinäpinta on puhtaaksi muurattua tiilipintaa, joka jatkuu tilaan suoraan julkisivuista.

KATTO

Aulan katossa on alkuperäiset betonipalkit. Palkit ovat olleet oletettavasti lautamuottipintaisia alun perin. Katto on muilta osin rapattua ja maalattua.

OVET

Sisäänkäynnin ulko-ovet ovat uudet, teräsrakenteiset lasiovet. Ulko-ovet noudattavat alkuperäistä mallia. Sisäovet ovat uusia teräsovia tai harmaita laakaovia. Heloitus on uutta

IKKUNAT

Ikkunat ovat pääosin isoja sisä- ja ulkoikkunoita, jotka ovat osa teräslasiseinää. Katossa on neliömuotoisia, alkuperäisiä kattoikkunoita, joiden ympärillä on ulkoneva betonikorostus. Ikkunat ovat muovisia kuplaikkunoita.

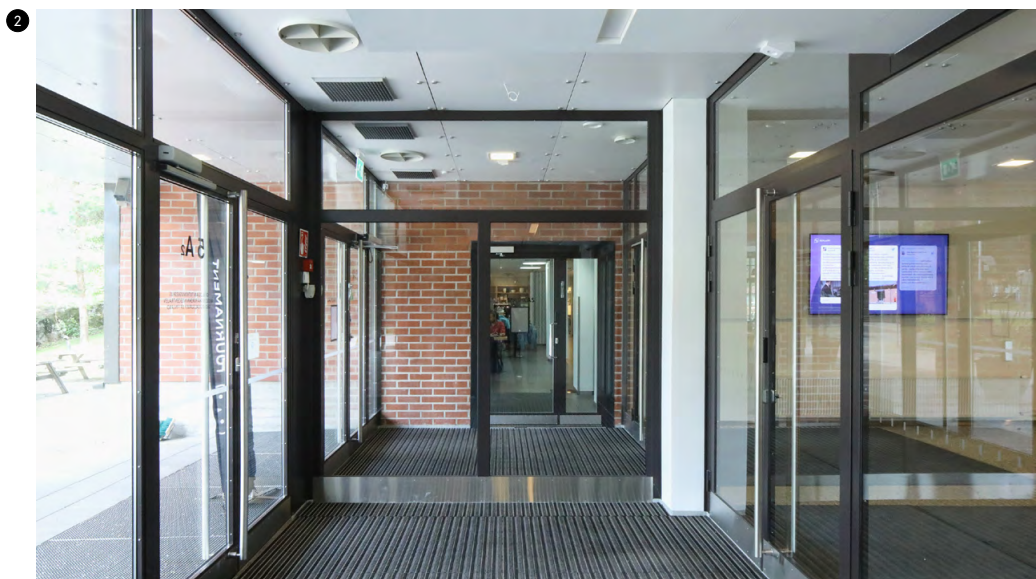
LVIS

Lvis-tekniikka on uutta ja tehty pääosin alakattoon.

→ Aulan nykyinen ilme on pääosin peräisin vuodelta 2018. Tilan seinä on muutettu teräslasiseiniksi. Aulan katossa on kattoikkunoita.

→ Tuulikaappi on teräsrakenteinen ja lasiseinäinen.

→ GTK:n uusi näyttelytila on muuttanut tilahahmoa.

AUDITORIO 1. KERROS

TILAHAHMO

Auditorio on pinnoiltaan pääosin uusi. Auditorio on myös alun perin ollut porrastus.

KÄYTTÖ

Tilaa käytetään yhä auditoriona.

LATTIA JA JALKALISTA

Lattia on uutta kokolattiamattoa.

Jalkalista on uusi alumiinikotelo.

SEINÄ

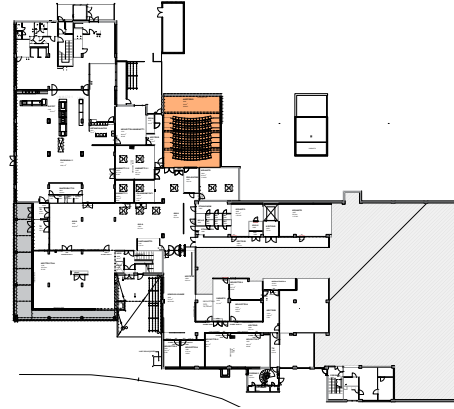
Seinät ovat pääosin akustiikkalevyä. Pilarit ovat vaaleaa betonia. Etuosassa on slammattua tiiliseinää.

KATTO

Katossa on esillä alkuperäiset, valkoiseksi maalatut palkkirakenteet. Palkkien välissä on akustiikkalevyä.

OVET

Ovet ovat uusia laakaovia, ja niissä on uudet helat.

IKKUNAT

Auditorion palkkien väleissä on kahdeksan pari-ikkunaa, jotka on oletettavasti uusia tai kunnostettu vanhaan malliin.

LVIS

Lvis-tekniikka on tehty alakattoon ja patterit ritilälevyn alle.

MUUTA

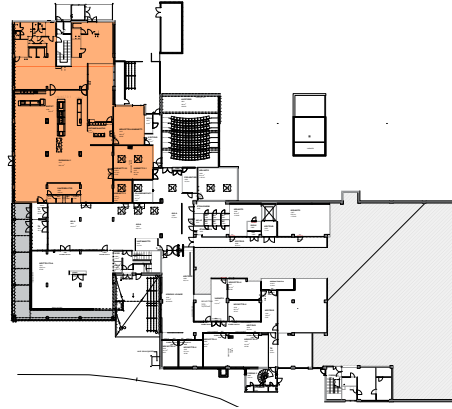
Auditoriossa on kiinteät, uudet puuistuimet.

4

← Auditorio on pääosin hahmoltaan uusi. Kuvassa oikealla olevan seinän yläosassa on ikkunat.

RAVINTOLA JA KEITTIÖ 1. KERROS

TILAHAHMO

Ravintola ja keittiö on pääosin uusittu vuonna 2018. Ruokasali on laajentunut keittiöön päin. Pilarit ja ikkuna-aukotus viestivät alkuperäisestä huonejärjestyksestä. Isommat ikkunat vaihtuvat pienempiin yläikkunoihin kohdassa, jossa on ollut keittiön ja ruokasalin raja. Keittiön ja ravintolan välillä on ollut lisäksi alun perin tasoero. Ruokasaliin on rakennettu uudet vessat ja naulakot. Toinen sisäänkäynti on siirretty tuulikaappiin. Ulkoseinälle on lisätty uusi lasiovi terassille. Toinen kabineteista on tilajaloltaan alkuperäinen.

KÄYTTÖ

Tiloissa on ruokasali, keittiö ja kaksi kabinettia

LATTIA JA JALKALISTA

Ravintolassa on uusi laattalattia. Jalkalistoja ei ole.

SEINÄ

Seinät on pääosin rapattu ja maalattu tai lasia. Ulkoseinä on slammattua tiiltä. Pilareissa on puusäleikköverhoilu.

KATTO

Ruokalan ja keittiön katossa on alakatot ja akustiikkalevyä.

OVET

Ovet ovat uusia teräslasiovia tai laakaovia.

IKKUNAT

Ikkunat on uusittu vanhan malliin. Ikkunoiden väliosat ja puitteet ovat tummaksi maalattua metallia. Uuden oven kohdalla on ollut oven muotoinen ikkuna.

LVIS

Lvis-asennukset on tehty alakattoon.

5

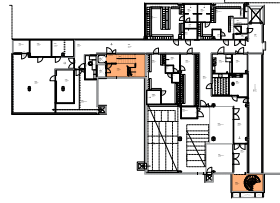
↑ Ravintola on pääosin peräisin vuodelta 2018. Ravintola on laajentunut. Pienet ikkunat ovat alun perin olleet keittiön ikkunoita.

↓ Ravintolan kabinetti on uusi. Kabinetissa on kattoikkuna ja uusi jakoseinä.

6

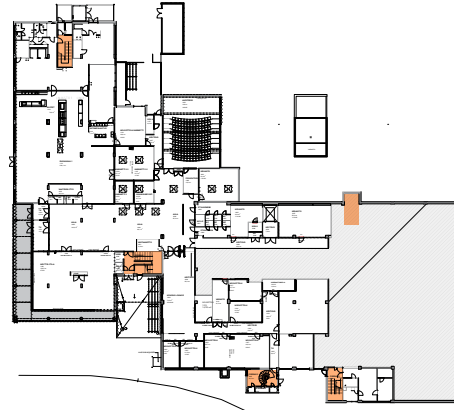
PORTAIKOT JA PORRASAU LAT

TILAHAHMO

Rakennuksessa on yhteensä viisi portaikkoa. Neljä niistä on kaksisyöksyisiä, suoraportaisia portaita, yksi uusi kellarin kierreporras. Suorat kaksisyöksyiset portaat ovat alkuperäisiä. Nivelosan porräs on rakennuksen pääporras. Portaat ovat muodoltaan funktionaalisia.

Porräsaulat ovat säilyneet alkuperäisessä asussaan, ja niitä on kunnostettu. Pääportaiden toisen ja kolmannen kerroksen porräsaulat ja porräshuoneet on erotettu erillisiksi tiloiksi uusilla teräsoviilla. Uusi porräshuone mukailee vanhaa.

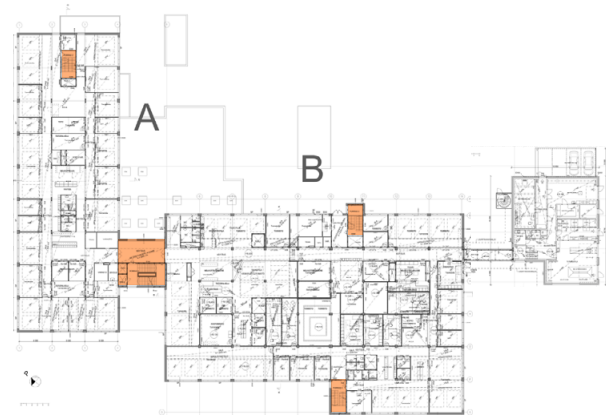
KÄYTTÖ

Tilat ovat yhä kulkutilakäytössä.

LATTIA JA JALKALISTA

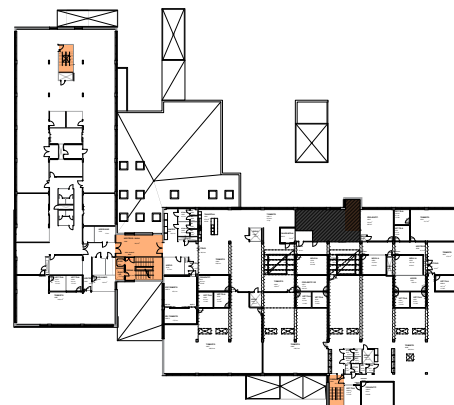
Alkuperäisten portaiden lattia on alkuperäinen mosaiikkibetonilaattalattia. Uuden porräshuoneen lattia on maalattua betonia, ja sen kierreportaat ovat mosaiikkibetonia.

Pääportaassa on uusi teräsalkalista. Porräsauloissa on alkuperäinen mosaiikkibetonilaattalattia ja alkalista uusi teräslista.

SEINÄ

Sivuporräshuoneiden seinät ovat alkuperäistä, valkoiseksi maalattua lautamuottibetonia. Kierreportaan ja pääportaatan seinät on rapattu ja maalattu. Porräsaulojen seinät ovat osin rapattu ja maalattu, osin alkuperäistä slammattua tiilipintaa. Siipiin johtaa osa uusi teräsrakenteinen lasiseinä.

7

↑ Pääportaikon yhteydessä sijaitsevat porrasaulat ovat pääosin alkuperäisiä. Porrasaulan ja porras-
huoneen väliin on lisätty teräsrakenteinen lasio-
vi. Ikkunat ovat olleet alun perin sisäpuitteiltaan
tummat.

↓ Pääportaikko on pääosin alkuperäisessä asussaan.

8

KATTO

Pääportaissa ja kierreportaissa on alakatto. Sivuportaissa katto on alkuperäinen lautamuottibetonikatto. Porrasauloissa on alakatto.

OVET

Ovet ovat uusia teräsrakenteisia lasiovia. Osassa ovi on ollut myös alun perin teräslasipariovi, mutta kaikki ovet on uusittu.

IKKUNAT

Portaiden ja porrasaulojen ikkunat ovat uusia ja tehty vanhaan malliin. Puitteet ovat olleet alun perin tummia. Kierreportaissa ei ole ikkunaa. Pääportaassa on lisäksi alkuperäinen kattoikkuna.

LVIS

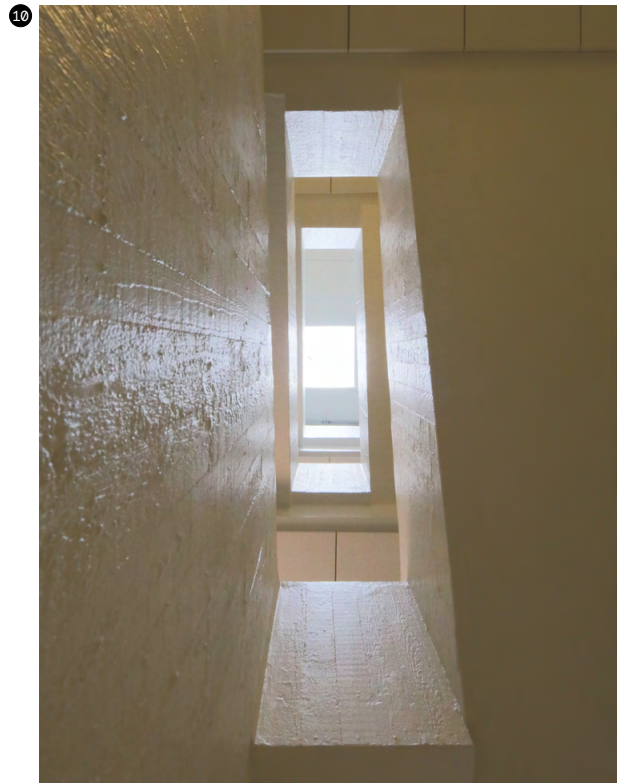
Tilojen lvis-tekniikka on uutta ja tehty alakattoon.

MUUTA

Alkuperäisten portaikkojen kaiteet ovat alkuperäisiä. Sivuportakkojen kaiteet ovat pinnakaiteita. Pääportaiden kaide on valkoiseksi maalattua lautamuottibetonia ja käsijohde puuta. Käsijohde on tummansiniseksi maalattu pyöristetty käsijohde, ja siinä on metallikiinnikkeet. Uusissa kierreportaissa on teräspinnakaide. Hissit ovat uusia ja asennettu vanhoihin kuiluihin.

↓ Rakennuksen koillisosan sivuportaikko on pääosin hahmoltaan alkuperäinen. Muut sivuportaikat ovat samankaltaisia.

↓ Rakennuksen nivelosassa sijaitsevien pääportaiden katossa on kattoikkuna. Kaiteet ovat lautamuottiin valettua betonia. Kaiteet ja kattoikkuna ovat alkuperäiset.

TOIMISTOJEN AVOIMET TILAT 1.-3. KERROS

TILAHAHMO

Avoimet tilat ovat pääosin uusia. Huonejako kaksoiskäytävään on osin alkuperäinen. Tilat ovat uusien kattoikkunoiden myötä valoisampia.

KÄYTTÖ

Avoimia tiloja käytetään virkistykseen, kirjastona ja toimistotiloina. Kolmannessa kerroksessa tiloja on rakenteilla.

LATTIA JA JALKALISTA

Lattia on kokolattiamattoa. Toisen kerroksen kirjastossa on oletettavasti uudet portaat. Kolmannessa kerroksessa toiseen kerrokseen johtava kattoikkunan aukko on suljettu kaiteilla. Kaiteiden sisällä lattia on lasia.

SEINÄ

Toimistokoppien seinät ovat uusia kipsi- tai lasiseiniä. Ulkoseinä on slammattua tiiliseiniä. Tiloissa on osin näkyvillä alkuperäisiä lautamuottipintaisia pilareita. Pilarit ovat erimuotoisia eri siivissä. Kolmannen kerroksen huonekorkeus on osin korkeampi, miltä osin seinässä on näkyvillä alkuperäistä lautamuottibetonia.

KATTO

Kattoon on sijoitettu pääosin tilojen lvis-tekniikka, joka on osin peitetty alakatolla. Katossa on osin esillä alkuperäiset lautamuottipalkit.

OVET

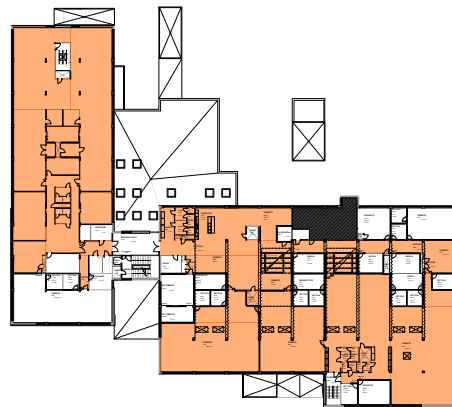
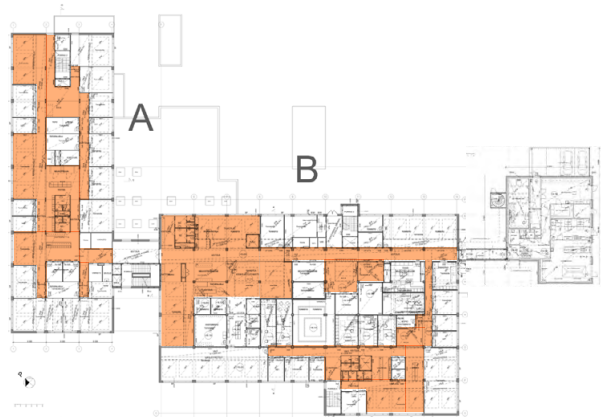
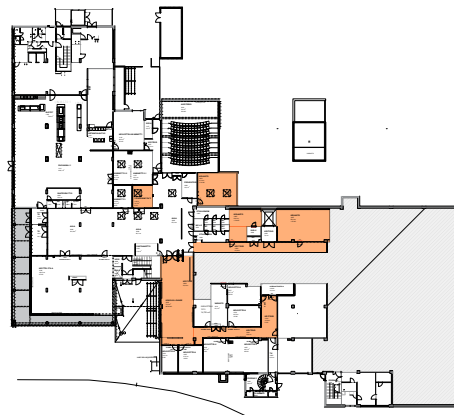
Ovet ovat uusia lasi- tai laakaovia. Heloitus on uutta.

IKKUNAT

Ikkunat ovat uusia ja tehty pääosin vanhaan malliin. Alkuperäiset ikkunat ovat olleet tummaksi maalattuja puuikkunoita valokuvista päätellen. Uudet ikkunoiden sisäpuolen puitteet ovat valkoisia. Kolmannen kerroksen vinot kattoikkunat on tehty 2004–2006 peruskorjauksessa.

LVIS

Lvis-asennukset on tehty toisessa kerroksessa alakattoon, kolmannessa ne ovat pääosin esillä.

11

↑ Ensimmäisen kerroksen oleskelutila on hahmoltaan samankaltainen kuin muut oleskelutilat.

↓ Rakennuksen kolmannessa kerroksessa on uusi, vino kattoikkuna. Valoa johdetaan uuden maitolasitetun aukon kautta myös toiseen kerrokseen.

↓ Kolmannessa kerroksessa on uusia ja alkuperäisiä kattoikkunoita. Ikkunat muodostavat pareja.

12

13

→ Toisen kerroksen kirjastossa on uudet portaat ja tilaan tulee kolmannen kerroksen kautta valoa uudesta kattoikkunasta.

14

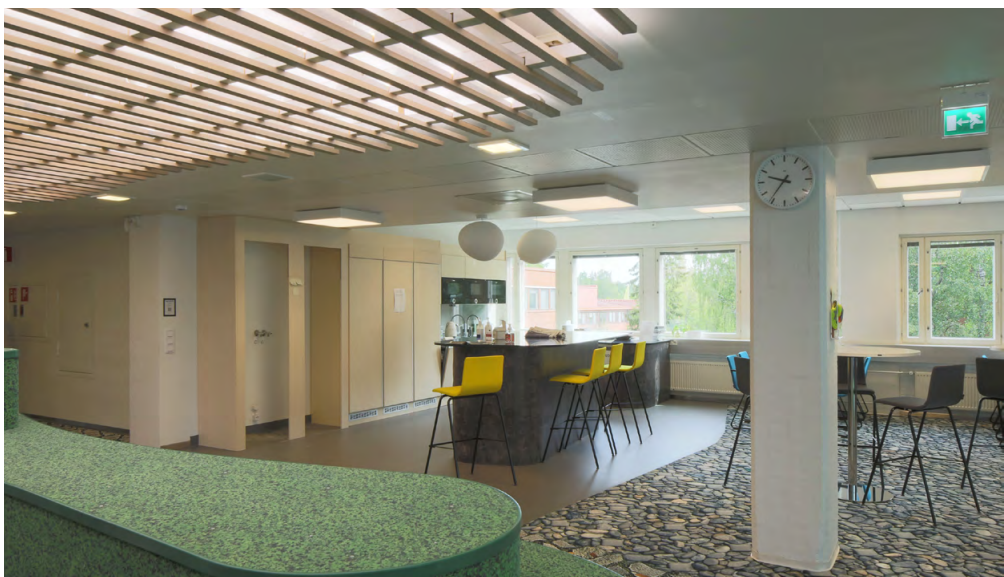
→ Kolmannen kerroksen toinen siipi on rakenteilla.

15

Avotimistiloissa on uudet keittiö- ja virkistystilat.

16

TOIMISTOTILAT JA TYÖHUONEET 1.-3. KERROS

TILAHAHMO

Toimistotilat ovat pääosin uusia. Huonejaossa on kuitenkin piirteitä alkuperäisestä kaksoiskäytävahuonejaosta.

KÄYTTÖ

Tilat ovat yhä toimistokäytössä. Toimistokäyttö on keskittynyt pääosin tietokone työskentelyyn. Ennen tiloissa on ollut esimerkiksi valokuvaamo, relehuone ja konekirjoitushuone.

LATTIA JA JALKALISTA

Lattiat ovat uutta kokolattiamattoa. Jalkalistat ovat pääosin uusia teräslistoja.

SEINÄ

Seinät ovat pääosin uusia kipsiväliseiniä, teräslasiseiniä tai slammattua tiiliseiniä. Tiiliseiniä on ulkoseinillä, muut seinätyypit koskevat koppitoimistotiloja. Toimistossa on osin näkyvillä lautamuottibetonisia pilareita. Valokuvien mukaan työhuonekoppien seinät ovat olleet levyä, mutta levyseinät on poistettu.

KATTO

Kattoon on sijoitettu pääosin tilojen lvis-tekniikka, joka on osassa peitetty alakatolla. Katossa on osin esillä alkuperäiset lautamuottipalkit.

OVET

Tilojen ovet ovat uusia teräslasiovia tai laakaovia.

IKKUNAT

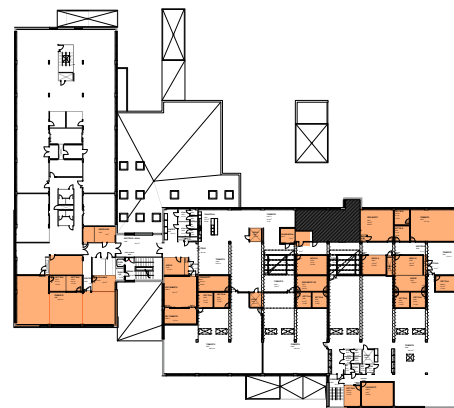
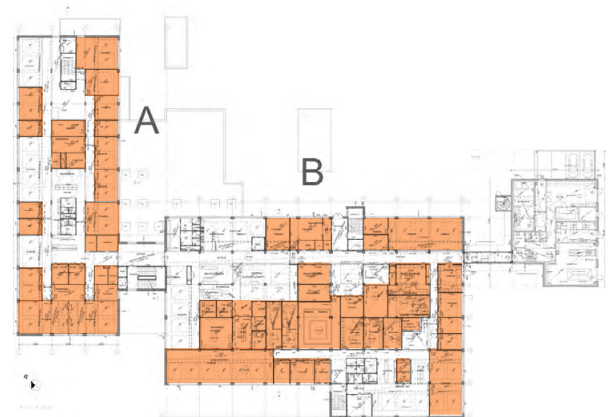
Ikkunat ovat uusia ja tehty vanhaan malliin. Ikkunoiden väritys on alun perin ollut tumma. Uusien ikkunoiden puitteet ovat valkoisia.

LVIS

Lvis-laitteisto on pääosin tehty alakattoon.

MUUTA

Toimistokalusteet noudattavat alkuperäistä henkeä tilanjakajineen, vaikka kalusteet ovat uusia.

→ Toimistotilojen huonejako koostuu avokonttorin ja pienempien tilojen vaihtelusta. Alkuperäistä tilajakoa on vain paikoin jäljellä.

17

→ Toimistotiloissa on uudet neuvotteluhuoneet.

18

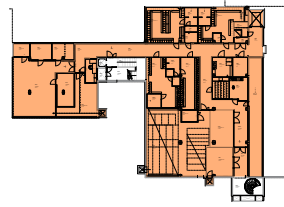

→ Toimistotiloihin oli myös rakennettu kipsiseinistä ja teräslasiseinistä uusia työpistekoppeja.

19

KELLARI JA AUTOTALLI 1. KERROS

TILAAHMO

Kellarin yleishahmo on uusi, ja sitä on laajennettu sivukäytävällä. Toinen kellarikäytävä on alkuperäinen.

KÄYTTÖ

Kellarissa on yhä varastotilaa ja teknisiä tiloja sekä uusi kuntosali, käytävä ja taukotila.

LATTIA JA JALKALISTA

Lattiat ovat maalattua betonia. Jalkalistat ovat muovia.

SEINÄ JA KATTO

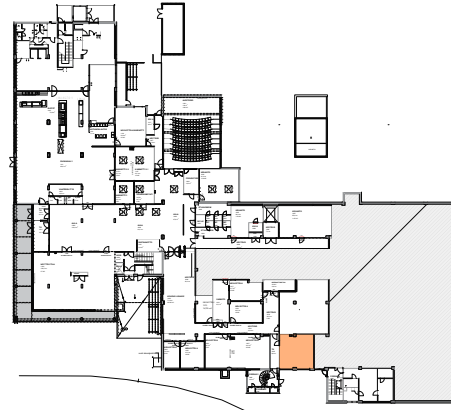
Alkuperäisen käytävän seinät ovat oletettavasti alkuperäistä lautamuottibetonia. Muiden tilojen seinät ovat rapattuja ja maalattuja.

OVET JA IKKUNAT

Ovet ovat uusia laakaovia. Ikkunoita ei ole.

LVIS

Lvis-tekniikka on uutta.

↓ Kellarikäytävä on hahmoltaan osin alkuperäinen.

20

LAAJENNUS 2. KERROS

TILAAHMO

Laajennus on rakennettu vuonna 2021. Tilat yhdistyvät yhdyskäytävällä päärakennuksen toiseen kerrokseen.

KÄYTTÖ

Laajennuksessa on autotalli ja testaustiloja.

LATTIA JA JALKALISTA

Tiloissa on maalattu betonilattia ja uudet jalkalistas

SEINÄ JA KATTO

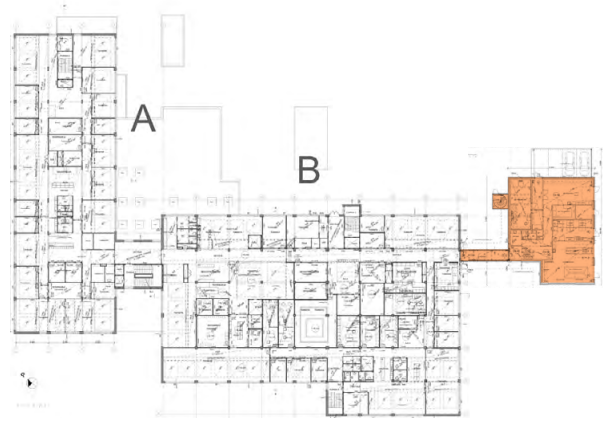
Seinät ovat rapattuja ja maalattuja. Tiloissa on joko alakatto tai lvis-laitteistoa katossa.

OVET JA IKKUNAT

Ovet ovat uusia teräslasiovia tai laakaovia. Ikkunat ovat uusia, ja niiden lasi on tummempaa.

LVIS

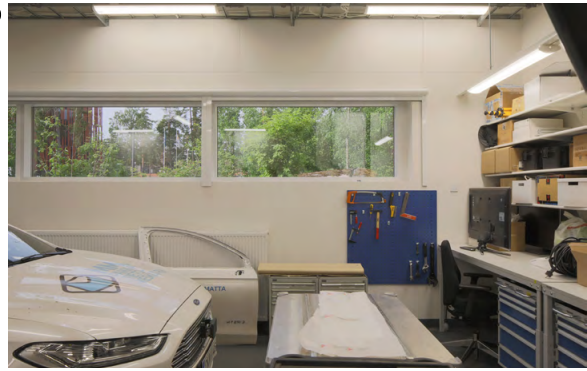
Lvis-laitteisto on tehty alakattoon ja pintaan.

↓ Autotallissa on panoraamaikkuna.

↓↓ Laajennus yhdistyy päärakennuksen toiseen kerrokseen lasikäytävällä.

21

22

6. Vertailu

Vuorimiehentie 5 rakennusta (1) voidaan vertailla Kivimiehen muihin 1970-luvun rakennuksiin, jotka on korostettu oheiseen karttakuvaan.

Kivimiehentie 2:ssa sijaitsee entinen Valtion palokoulun laajennus (2) vuodelta 1972. Laajennuksessa on paljon yhteisiä piirteitä Vuorimiehentie 5:n kanssa ja se on tyypillinen ajan laitosrakennus. Rakennus muodostuu selkeistä, katulinjasta sisäänvedetyistä kappaleista. Julkisivu on muurattu ja siinä toistuvat tummat puurakenteiset nauhaikkunat. Rakennus on suojeltu asemakaavassa.

Kivimiehentie 4:n VTT:n entinen paloteknillinen laboratorio (3) on rakennettu vuosina 1973-1978. Ajankohta ja käyttö vertautuvat kohderakennukseen, vaikkakin raskaampi laboratoriotoiminta näkyy sen julkisivuissa. Samat 1970-luvun piirteet kuitenkin toistuvat julkisivussa etenkin Kivimiehentiellä. Rakennus on suojeltu asemakaavassa.

KIVIMIEHEN 1970-LUVUN RAKENNUSKANTA JA SUOJELUTILANNE VUODEN 2004 ASEMAKAAVASSA:

↑↑ Entisen Valtion palokoulun laajennusosa vuodelta 1972 sijaitsee sisäänvedettynä Miestentien varressa. Kuvattu 2017.

↑ Entinen VTT:n paloteknillinen laboratorio Kivimiehentiellä. Kuvattu 2017.

- 1 Vuorimiehentie 5, ei suojeltu 1975, Markus Tavio
- 2 Kivimiehentie 2, sr-merkintä Laajennus 1972, Salmio-Toiviainen
- 3 Kivimiehentie 4, sr-merkintä 1973-1978, Alvar Aalto
- 4 Metallimiehenkuja 6-8, sr-merkintä 1970, Linnainmaa-Vikstedt
- 5 Kivimiehentie 1, sr-merkintä Laajennus 1970, Tuula Vainio
- 6 Tekniikantie 3, ei suojeltu 1973, Salmio-Toiviainen

← Taustalla ilmakuva vuodelta 2021. Helsingin karttapalvelu.

Kohteen viereinen Metallimiehenkuja 6-8:n (4) vuoden 1970 entinen VTT:n Metalli- ja Kojetekninen laboratorio on asemakaavassa suojeltu. Kivimiehentie 1:n Geologisen tutkimuslaitoksen lisäsiipi (5) vuodelta 1970 kuuluu 1950-luvulla rakennetun rakennuksen asemakaavassa suojeltuihin osiin. Myös näissä rakennuksissa tavataan kohderakennuksen kanssa yhtenäisiä arkkitehtonisia piirteitä.

Entinen TKK:n ja VTT:n Graafisen tekniikan laboratorio osoitteessa Tekniikantie 3 (6) on vuodelta 1973. Laattikomaisessa rakennuksessa on yhteisiä piirteitä kohteen kanssa ja sen asema kaupunkikuvassa on samantapainen päätien varressa. Rakennusta ei ole suojeltu asemakaavassa.

Vuorimiehentie 5 on alueen 1970-luvun rakennuksista ainoa päärakennukseksi suunniteltu rakennus, vaikka ulkomuodoltaan se näyttääytyy muita vastaavana laitosrakennuksena. Sijainti ja etupiha kertovat kuitenkin päärakennusasemasta. Runkosyvyydeltään rakennus on verrokkeja kookkaampi. Kaikki kohteet ovat Rakennushallituksen rakennuttamia ja niiden toiminnot liittyivät alueelle suunniteltuun tutkimustoimintaan.

Kaupunkikuvallisesti rakennuksissa on paljon yhteisiä piirteitä. Ne ovat pääsääntöisesti katulinjasta sisäänvedettyjä ja niiden ympäristöä jäsentävät paikoitusalueet ja metsiköt. Kohde on kuitenkin rakennuksista kenties näkyvimällä paikalla ja parhaiten yhteydessä kampuskeskusosiin, mikä korostaa rakennuksen merkitystä kaupunkikuvassa suhteessa verrokkeihin.

Kohderakennusta ei ole suojeltu asemakaavassa. Se on Tekniikantie 3:n lisäksi ainoa 1970-luvun rakennus Kivimiehen alueella ilman suojelumerkintää. Alueella voidaan todeta olevan useita 1970-luvun arkkitehtuuria ilmentäviä rakennuksia, joista valtaosa on suojeltu asemakaavassa. Myös muualla Otaniemessä tavataan ajan rakennuksia, joista esimerkiksi entisen TKK:n päärakennuksen laajennus 1974 (Alvar Aalto) edustaa hallintorakennustyyppiä.

Kohde edustaa myös yleistä 1970-luvun laitosrakentamista. Sen voidaan todeta olevan sovitettu Otaniemen arkkitehtuuriin, mutta vastaavaa arkkitehtuuria on rakennettu laajalti myös Otaniemen ulkopuolelle. Nauhaikkunat ja tiilijulkisivut esiintyvät ajan virastoarkkitehtuurissa laajemminkin.

↑ Entinen VTT:n Metalli- ja Kojetekninen laboratorio sijaitsee kohderakennuksen vieressä. Rakennus on suojeltu asemakaavamerkinnällä. Kuvattu 2017.

↑ Geologisen tutkimuslaitoksen lisäsiipi vuodelta 1970 näkyy kuvan vasemmassa laidassa. Laajennus on sovitettu 1950-luvun rakennukseen, mutta edustaa kuitenkin 1970-luvun arkkitehtuuria. Kuvattu 2017.

↑ Osoitteessa Tekniikantie 3 sijaitsevassa VTT:n entisessä Graafisen tekniikan laboratoriossa vuodelta 1973 toimii nykyisin lukio. Rakennusta ei ole suojeltu asemakaavamerkinnällä. Kuvattu 2017.

7. Johtopäätökset

HISTORIA

Arkkitehti Markus Tavion suunnittelema Vuorimiehentie 5 rakennettiin vuonna 1975 Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen, VTT:n päärakennukseksi Otaniemen Kivimieheen. Otaniemen kampusalueen rakentaminen käynnistyi sotien jälkeen kun TKK:n ja VTT:n vanhat tilat Hietaniemessä kävivät ahtaiksi. Alueen suunnittelusta järjestettiin kilpailu, jonka voitti arkkitehti Alvar Aalto. Aallon suunnitelmassa modernististen ihanteiden mukaisesti eri toiminnot sijoitettiin erillisille alueille. Kivimies oli Aallon suunnitelmissa laboratorio- ja tutkimusaluetta. Rakennuspaikalle hahmoteltiin uudisrakennus vuoden 1968 maankäyttösuunnitelmassa.

Kivimieheessä oli jo useita VTT:n tutkimustiloja 1970-luvulla, kun VTT:n päärakennus rakennettiin. VTT muutti hiljalleen pois Vuorimiehentieltä vuodesta 2005 alkaen. Nykyisin VTT:n päätoimitilat sijaitsevat uudisrakennuksessa Maarin alueella. Vuodesta 2019 alkaen Vuorimiehentie 5 on ollut GTK:n, MML:n ja VTT:n käytössä.

OMINAISPIIRTEET

Vuorimiehentie 5 on toimisto- ja laboratoriorakennukseksi ajalleen ja Otaniemelle tyypillinen. VTT:n päärakennuksen punatiilijulkisivu, tasakatto, nauhaikkunat ja pääjulkisivun pylväikkökäytävä ovat Otaniemen toimisto- ja laitosrakennuksille tyypillisiä piirteitä. Lisäksi julkisivun osat kertovat sisätilojen käytöstä. Rakennusmassa on sisäänvedetty Vuorimiehentieltä, ja etupihalla on Aallon metsäkampusajatusta toteuttavaa kasvillisuutta ja avokalliota.

Rakennuksen suunnittelua ohjasivat tehokkuus ja taloudellisuus. Eteläsiiven runko on 36,8 metriä syvä. Kaksoiskäytävien ympärille sijoitettiin pitkäkköt ja kapeat työhuoneet. Sosiaalityilat olivat pieniä, ja sijaitsivat osin rungon keskellä. Avokonttoreilla tavoiteltiin tehokkuutta. Ajalle tyypilliset kuplakattoikkunat toivat syvän rungon keskelle valoa.

Rakennus suunniteltiin myös joustavaksi ja helposti laajennettavaksi. Teknologian uskottiin työllistävän yhä enemmän ihmisiä tulevaisuudessa. Ensimmäinen laajennus valmistui vuonna 2022.

Rakennuksella on paikalla valettu pilari-palkkirunko, mikä on ajalleen tyypillinen ratkaisu.

1970-luvulla julkiset rakennukset rakennettiin usein paikalla valaen tai sekatekniikalla. Rakennussuunnittelun tilasi Rakennushallitus eikä sitä ollut alistettu urakoitsijalle.⁵⁵

SÄILYNEISYYS

Rakennuksen julkisivut ovat pääosin säilyneet alkuperäisessä hahmossaan hyvin. Erityisen leimallinen on sen hyvin säilynyt pääjulkisivu. Suurimmat muutokset julkisivussa koskevat laajennusta, IV-konehuoneita, katoksia ja talousrakennuksia. Selkeisiin kappaleisiin perustunut alkuperäishahmo on hämärtynyt, kun muutokset ovat lisänneet polveilevuutta. Takaosaan sijoittuva laajennus on huolellisesti sovitettu alkuperäiseen massaan huolimatta sen luonteesta aputilana.

Pihapiiri on pääosin säilynyt Aallon metsäkampusajatuksen mukaan metsäisenä. Etupihalla sijaitsee alueellisesti merkittävä avokallio, joka korostaa pihan istuttamatonta luontoa. Laajennus on peittänyt osan eteläpuolisen pihapiirin avokalliosta, ja pihaan on tuotu kunntaa sekä pyöreitä luonnonkiviä, mikä on jossain määrin muuttanut pihan luonnetta.

Rakennuksen alkuperäinen tilajako ja -pinnat ovat pääosin kadonneet peruskorjausten myötä. Parhaiten säilyneitä sisätiloja ovat porrashuoneet. Sisätiloissa on esillä kantavaa pilari-palkkirunkoa. Uudet teräslasirakenteet ovat osin vanhan mallin mukaisia. Rakennuksen käyttäjät ovat muuttuneet, mutta toiminta on pysynyt luonteeltaan samankaltaisena.

KAUPUNKITILALLINEN ASEMA

Entiseksi VTT:n päärakennukseksi Vuorimiehentie 5 on kaupunkikuvallisesti vaatimaton. Rakennusta on pidetty vaatimattomana myös vuoden 1994 maankäyttösuunnitelmassa, jossa Vuorimiehentietä kuvattiin jäsentymättömäksi ja rakennukselle kaavailtiin näyttävyyttä lisääviä laajennusosia.⁵⁶

Rakennus on Vuorimiehentien suhteen luonteeltaan vetäytyvä. Etupiha on metsäinen ja rakennus jää osin puuston taakse. Ympäristön tiivistyessä sisäänvedetyt rakennukset ovat vähentyneet alueella, puustoa on harvennettu ja katukuva on hieman tiivistynyt. Vuorimiehentien

⁵⁵ Manninen, 2020.

⁵⁶ A-konsultit et Al., 1994

rakennuskanta ei ole rakentunut yhtenäisenä kokonaisuutena ja katukuvassa on yhä havaittavissa jäsentelemättömyyttä. Kaupunkikuvallisesti rakennus sijaitsee tärkeällä paikalla, lähellä Otaniemen nykyistä keskusaluetta ja liikenteellistä solmukohtaa.

ARVOT

VTT:n entinen päärakennus kertoo kaupunkitilassa Otaniemen kampusalueen historiasta laboratorio- ja tutkimusalueena. VTT:n päärakennus ja Kivimies edustavat Suomen nopeaa teknologista kehitystä sotien jälkeen. VTT:llä ja TKK:lla on ollut edelläkävijöiden asema Suomen teknologisen kehityksen kärjessä.

Otaniemen kampusalueen rakennuskanta on ilmeiltään melko yhtenäistä, vaikka se rakennettiin usean vuosikymmenen kuluessa. VTT:n päärakennuksen kaupunkikuvallisesti arvokkaimmat piirteet ovat sen pääjulkisivu Vuorimiehentielle, etupiha, selkeäpiirteinen massoittelu, kestävä pilari-palkkirunko ja tiilijulkisivu. Rakennuksen arkkitehtuuri on päärakennusstatuksestaan huolimatta samankaltaista kuin muiden alueen laitosrakennusten yleisesti. Sillä ei ole erityispiirteitä, jotka nostaisivat sen arvoa. Kohde on sovitettu Otaniemen yleiseen ilmeeseen. Rakennuksen etupihan piirteet muistuttavat Aallon metsäkampusideasta tiivistyvässä Otaniemessä.

Vuorimiehentie 5 on alueelleen historiallisesti tyypillinen rakennus, ja sen piirteet kuvastavat Otaniemen kampusalueen ensimmäisten vuosikymmenten rakentamista, jolloin Aallon toimisto ohjasi suunnittelua. Vaikka rakennuksen arkkitehtuuri on Otaniemelle tyypillistä, se jää melko geneeriseksi. Arkkitehtuuri ei ole lunastanut käyttäjäorganisaation merkityksen mukaista asemaa kaupunkikuvassa, vaikka sen rakennuspaikka on huomattavan keskeinen Otaniemessä. Vaikka VTT on merkittävä organisaatio Suomen teknologisen kehityksen ja hyvinvointivaltion synnyn ytimessä, sen 1975 valmistunut päärakennus ei geneerisen arkkitehtuurinsa puolesta lunasta VTT:n symboliarvoa.

VTT:n käyttöön rakennettiin Kivimiehen alueelle neljä rakennusta 1970-luvulla, joista kaksi on suojeltu vuoden 2004 kaavassa. Kyseisten, 1975 valmistunutta VTT:n päärakennusta arkkitehtonisesti edustavampien rakennusten, voidaan katsoa ilmentävän VTT:n toimintaa alueella. On tärkeää, että entisiä VTT:n rakennuksia säilyy osana Kivimiehen ja Otaniemen kaupunkikuvaa.

Lähteet

ARKISTOLÄHTEET

Teknologian tutkimuskeskus VTT:n arkisto (VTT)
Valokuvia, huonetilaohjelma, muistioita,
suunnitelmaluonnoksia, tiedotuslehtiä

Espoon kaupunginarkisto (EKA)
Rakennuslupakuvia, lupien liitetiedostoja, selvityksiä

Alvar Aalto -säätön arkisto (AAS)
Maankäyttösuunnitelmia

Espoon rakennusvalvonnan arkisto (ERakVV)
Rakennuslupakuvia, lupien liitetiedostoja

PAINETUT LÄHTEET

Ark-byroo. 2017. *Kivimiehen alue*. Helsinki.

Ark-byroo. 2021. *Kemistin kortteli*. Helsinki.

A-konsultit, LT-Konsultit ja Arkkitehdit Paunila &
Rautamäki. 1994. *Otaniemen maankäyttösuunnitelma*.
Helsinki: Rakennushallitus.

Michelsen, K. 1993. *Valtio, teknologia, tutkimus VTT
ja kansallisen tutkimusjärjestelmän kehitys*. Espoo: VTT,
Valtion teknillinen tutkimuskeskus.

STS, TFiF. 1956. *Suomen korkeakouluinsinöörit ja arkkitehdit 1956*.
Helsinki: Sanoma Oy.

VERKKOLÄHTEET

Arkkitehtitoimisto Livady ja Maisema-arkkitehtuuri MM.
2014. *Otaniemen keskeinen kampusalue*. Espoon kaupunki.
https://www.senaatti.fi/app/uploads/2017/05/3179-2014_Livady_Espoo_Otaniemi_KHS_web.pdf
Haettu 22.8.2022

Helsingin kaupunginmuseo. *Munkkiniemen
rakennusinventointi 2003–2005*. <https://www.hel.fi/hel2/kaumuseo/rakennusinventoinnit/munkka/jakelu/rakennukset/09103000010002001.htm>
Haettu 3.5.2022.

Helsingin kaupunginmuseo. 2014. *Helsingin
rakennuskulttuuri Puotilan rakennusinventointi*.
<https://www.hel.fi/static/hkm/pdf/Puotila.pdf>
Haettu 3.5.2022

Jetsonen, S. 2002. *Tavio, Markus. Kansallisbiografia-
verkkojulkaisu*. Studia Biographica 4. Helsinki:
Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1997–.
<http://urn.fi/urn:nbn:fi:sks-kbg-007868>
Haettu 3.5.2022.

Hautajärvi, H. 2014. *Autiotuvista lomakaupunkeihin;
Lapin matkailun arkkitehtuurihistoria*. Helsinki:
Unigrafia. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-60-3715-8>
Haettu 27.6.2022

Manninen, M. 2020. *1970-luvun virastotalo. Rakennettu
hyvinvointi*. <https://www.rakennetuhyvinvointi.fi/en/valtion-virastotalot/1970-luvun-virastotalo>
Haettu 1.7.2022.

Museovirasto. 2009a. *Otaniemen kampusalue*. http://www.rky.fi/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1360
Haettu 3.6.2022.

Museovirasto. 2009b. *Meilahden kirkko ja koulu*. http://www.rky.fi/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=4663
Haettu 3.6.2022

Senaatti-kiinteistöt. 2018. *GTK:n uudet toimitilat
Otaniemeen*. <https://www.senaatti.fi/2018/10/18/gtkn-uuDET-toimitilat-otaniemeen/>
Haettu 24.7.2022

Senaatti-kiinteistöt. 2019. *GTK: Viihtyisä
monitilaympäristö huippuosaajille*. <https://www.senaatti.fi/tyoymparistot/referenssit/referenssi/gtk-viihtyisa-monitilaymparisto-huippuosaajille/>
Haettu 24.7.2022

Senaatti-kiinteistöt. N.d. *Kemistin kortteli, Otaniemi*.
<https://www.senaatti.fi/myynnissa/kiinteistokehitys/espoo-otaniemi-kemistin-kortteli/>
Haettu 15.8.2022.

Suomen Arkkitehtiliitto ry. 2022. *Otaniemen
Tietokorttelit*. <https://www.safa.fi/kilpailu/otaniemen-biologin-ja-meritekniikan-alueet/>
Haettu 15.8.2022

Rakennusluvut

Espeen kaupunginarkistossa on rakennuslupa-asiakirjoja ja piirustuksia vuoteen 1973 saakka. Ne ovat myös saatavilla Espoon rakennusvalvontaviraston sähköisestä Arskapalvelusta. Luvat on esitetty kronologisessa järjestyksessä.

1973

Rakennuslupatunnus: 49-1973-1028-A

Toimenpide: Uudisrakennuksen (VTT:n päärakennus) rakentaminen Espoon kaupungin Otaniemen kaupunginosaan RN:o 1859

Lupa myönnettiin: 23.3.1974

Hakija: Rakennushallitus

Suunnittelija: Arkkitehtitoimisto Markus Tavio

Piirustukset 11 kpl: Asemapiirros, pohjapiirustukset (4 kpl), leikkaukset (2 kpl), julkisivut (4 kpl)

1974

Rakennuslupatunnus: 49-1974-429-C

Toimenpide: Uudisrakennuksen (VTT:n päärakennus) rakentaminen.

Lupa myönnettiin: ei tiedossa

Hakija: Rakennushallitus

Suunnittelija: Arkkitehtitoimisto Markus Tavio

Piirustukset 5 kpl: Asemapiirros, pohjapiirustukset (4 kpl)

1974

Rakennuslupatunnus: 49-1974-936-C

Toimenpide: Uudisrakennuksen (VTT:n päärakennus) rakentaminen.

Lupa myönnettiin: ei tiedossa

Hakija: Rakennushallitus

Suunnittelija: Arkkitehtitoimisto Markus Tavio

Piirustukset 5 kpl: Asemapiirros, julkisivut (4 kpl)

1982

Rakennuslupatunnus: 49-1982-75-C

Toimenpide: Vähäisiä käyttötarkoitus- ja tilajakomuutoksia 1.-3. kerroksessa

Lupa myönnettiin: 17.02.1982

Hakija: Rakennushallitus

Suunnittelija: Valtion teknillinen tutkimuskeskus / Hannu Markkanen

Piirustukset 5 kpl: Asemapiirros (2 kpl), pohjapiirustukset (3 kpl)

1984

Rakennuslupatunnus: 49-1984-290-C

Toimenpide: Käyttötarkoitusero 1. kerroksessa.

Lupa myönnettiin: 05.04.1984

Hakija: Rakennushallitus

Suunnittelija: Arkkitehtitoimisto Markus Tavio & Co

Piirustukset 2 kpl: Asemapiirros, pohjapiirustus

2002

Rakennuslupatunnus: 49-2002-94-R

Toimenpide: Uuden ulko-opasteen kiinnitys pääjulkisivulle.

Lupa myönnettiin: 31.01.2002

Hakija: Senaatti-kiinteistöt

Suunnittelija: Arkkitehti Vesa Tiilikka /

Engel Suunnittelupalvelut Oy

Piirustukset 3 kpl: Sijaintipiirustus, julkisivu, opastedetaljit ja mitat -piirustus

2005

Rakennuslupatunnus: 49-2005-1173-B

Toimenpide: Rakennettiin uusia IV- konehuoneita, ja muutettiin palo-osastointia ja huoneiden käyttötarkoituksia. Uudet kattoikkunat rakennettiin ja purettiin vanhoja kattoikkunoita.

Lupa myönnettiin: 06.10.2005

Hakija: Senaatti-kiinteistöt

Suunnittelija: Arkkitehti Paula Jaatinen /

Parviainen Arkkitehdit Oy

Piirustukset 12 kpl: Asemapiirros, vesikattopiirustus, leikkaus, julkisivuja (4 kpl), teknisiä piirustuksia

2005

Rakennuslupatunnus: 49-2005-1918-A

Toimenpide: Kaksi rakennettiin uutta jätekatosta ja oleskelualue.

Lupa myönnettiin: 01.12.2005

Hakija: Senaatti-kiinteistöt

Suunnittelija: Arkkitehti Paula Jaatinen /

Parviainen Arkkitehdit Oy

Piirustukset 14 kpl: Asemapiirros, pohjapiirustuksia (3 kpl), vesikattopiirustus, leikkauksia (3 kpl), julkisivuja (4 kpl), pihasuunnitelma, istutussuunnitelma

2013

Rakennuslupatunnus: 49-2013-1909-B

Toimenpide: Kellarin kosteusvauriokorjauksen yhteydessä tehtiin tilajakomuuotoksia, LVIS-muutoksia sisäilmaongelmien ratkomiseksi ja uusi IV-kuilu rakennettiin. 1. kerroksessa käyttötarkoituksenmuutos ja ruokasaliin lisättiin ulko-ov.

Lupa myönnettiin: 19.12.2013

Hakija: Senaatti-kiinteistöt

Suunnittelija: Arkkitehti Ritva Kokkola-Lemarchand / KVA Architects

Piirustukset 6 kpl: Asemapiirros, pohjapiirustuksia (2 kpl), leikkaus, julkisivuja (2 kpl)

2018

Rakennuslupatunnus: 049-2018-1204-B

Toimenpide: Kiinnitettiin julkisivulle mainoslaitteet.

Lupa myönnettiin: 23.08.2018

Hakija: Senaatti-kiinteistöt

Suunnittelija: Arkkitehti Ritva Kokkola-Lemarchand / KVA Architects

Piirustukset 3 kpl: Asemapiirros, julkisivu, detaljipiirustus

2018

Rakennuslupatunnus: 049-2018-328-C

Toimenpide: RAM-muutokset: rakennettiin kaksi uutta pyöräkatosta, käyttötarkoituksenmuutoksia eri kerroksissa, pintamateriaalimuutoksia, uusi oviaukko kantavaan seinään, talotekniikkamuutoksia

Lupa myönnettiin: 17.04.2018

Hakija: Senaatti-kiinteistöt

Suunnittelija: Arkkitehti Ritva Kokkola-Lemarchand / KVA Architects

Piirustukset 8 kpl: Asemapiirros, pohapiirroksia (3 kpl), leikkaus, julkisivu, pihapiirustus, detaljipiirustus

2020

Rakennuslupatunnus: 049-2020-1143-B

Toimenpide: Laajennusosan rakentaminen, päärakennuksessa muutostöitä Maanmittauslaitoksen käyttötarkoituksiin. Laajennus yhdistettiin käytävällä 2. kerrokseen, joka peruskorjattiin ei-luvanvaraisesti. Lisättiin varaukset aurinkopaneeleille. Louhittiin pihaa laajennusta varten. Rakennettiin uusia autopaikkoja.

Lupa myönnettiin: 03.09.2020

Hakija: Senaatti-kiinteistöt

Suunnittelija: Arkkitehti Eija-Riitta Miettinen / WSP Finland Oy

Piirustukset 11 kpl: Asemapiirros, pihapiirros, pohjapiirustuksia (2 kpl), vesikattopiirustuksia (2kpl), leikkauksia (2 kpl), julkisivuja (2 kpl), osajulkisivu

2022

Rakennuslupatunnus: 049-2022-354-B

Toimenpide: RAM-muutokset laajennuksen rakentamisessa: kerrosalan kasvu päämittojen tarkistuksessa 5 k-m², IV-aukko ja julkisivusäleikkö lisättiin IV-konehuoneen luoteisjulkisivuun.

Lupa myönnettiin: 03.03.2022

Hakija: Senaatti-kiinteistöt

Suunnittelija: Arkkitehti Eija-Riitta Miettinen / WSP Finland Oy

Piirustukset 7 kpl: Asemapiirros, pohjapiirustus, vesikattopiirustus, julkisivuja (2 kpl), osajulkisivu, leikkauksia (2 kpl)

